ХҮДӨӨ АЖАХЫН ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ—АЛДАР СОЛО!

Буряадай республикын колхоз, совхозуудай түрүү хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн үглөөдэр Улаан-Үдэ хотодо болохонь.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэд гарана | № 22 (13817) | 1975 оной январиин 26, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН УЛАМ ҮРГЭДЭГ ЛЭ!

КПСС-эй обкомдо, республикын Министрнүүдэй Соведтэ, облсовпрофто, ВЛКСМ-эй обкомдо

1974 ОНДО ГАЗАР ТАРЯАЛАНГАЙ БОЛОН МАЛ АЖАЛАЙ ПРОДУКТНУУДЫЕ ЕХЭЭР АБАХЫН, БЭЛЭДХЭХЫН ТҮЛӨӨ ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ДУНДА ДЭЛГЭРҺЭН БҮХЭРОССИН СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

1974 ондо аймагууд, ажахынууд, отделенинүүд, участкууд, бригаданууд, звенонууд болон малай фермэнүүдэй коллективүүдэй хоорондо дэлгэрһэн бүхэроссин социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй обкомой бюро, республикын Министрнүүдэй Совет, облсовпроф ба ВЛКСМ-эй обком нимэ тогтоол баталан абаа.

Мяха худалдаха арадай ажахын түсэб 101 процент, һү—112 процент, ноохо—107 процент, хартаабха—143 процент, овощ—105 процент дүүргэһэн, урзанданайхи жэлтэй жэшэбэл, гүрэндэ мяха тушаалгаяа нёдондо 14 процентээр, һү—16 процентээр, ноохо—20 процентээр, ороо—110 процентээр, овощ—5 процентээр, хартаабха—1 процентээр дээшэлүүлһэн, бүхы малайнгаа тоо толгойе олошоруулжа шадаһан **Зэдын аймагта РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг 5 мянган түхэригэй мүнгэн шантайгаар** барюулха;

Газар таряалангай болон мал ажалай продуктнуудые абаха, гүрэндэ тэдэниие худалдаха арадай ажахын түсэб болон социалис уялгануудаа һайнаар дүүргэһэн **Закаменскын, «Комсомольский», Хяагтын, Санагын, Хүрбын совхозуудта**, Сэлэнгын аймагай **Ленинэй нэрэмжэтэ**, Улаан-Үдын аймагай **«Маяк»**, Мухар-Шэбэрэй аймагай **«Родина» колхозуудта** РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын **Улаан туг 1,5 мянган түхэригэй мүнгэн шантайгаар** барюулха гэһэн шиидхэбэри абтаа.

Түнхэнэй аймагай **Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Тоорэй отделени, Яруунын совхозой хоёрдохи отделени 1000 түхэригэй мүнгэн шанда** хүртэбэ.

Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой **Ф. Горюновой**, Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой **В. М. Поляковой**, «Комсомольский» совхозой **В. М. Ланцовой** хүтэлбэрилдэг тракторна бригадануудта, Прибайкалиин аймагай **«Прибайкальский»** колхозой ажахын тоосоото **А. А. Шергинэй** даадаг звенодо, Борьёогой совхозой **П. И Линейцовагай** толгойлдог МТФ-дэ, Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхозой һү һаалиин **нэгэдэхи фермэдэ**, Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозой **А. Е. Некипеловэй**, Ойморой совхозой Инкинскэ **Т. И. Бархатовагай** толгойлдог гахайн фермэнүүдтэ, Кабанскын совхозой **И. И. Гусевай** толгойлдог нугаһа тэжээдэг бригададa, Улаан-Үдын шубуунай фабрикын **О. Н. Павловагай** даадаг тахяа харууһалдаг бригадада тус тустань **700 түхэригэй мүнгэн шан** барюулагдаха болобо.

Тулдуунай совхозой Шэрэнгиин һү һаалиин фермын (даагшань **Т. Г. Тугмитов**), Онохойн совхозой 2-дохи отделениин овощ ургуулагшадай звеногой (звеньевод **К. Е. Спиридонова**), Түнхэнэй совхозой овощ ургуулагшадай звеногой (звеньевод **Т. И. Шубина**), Химнын совхозой кукурузашадай звеногой (звеньевод **Б. Ж. Жамбалов**), Хяагтын аймагай «Родина» колхозой хартаабхашадай звеногой (звеньевод **А. П. Веревкин**), Кабанскын совхозой хартаабхашадай звеногой (звеньевод **К. С. Хлыстов**), Анаагай совхозой лугомелиоративна отрядай (бригадир **П. И. Пластинин**), Яруунын совхозой лугомелиоративна отрядай (бригадир **П. И. Саранин**), Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой хонишодой бригадын (ахалагшань **Г-С. Г. Цыремпилова**), Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишодой бригадын (ахалагшань **Б. Г. Банзаракцаева**), Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишодой бригадын (ахалагшань **О. Э. Сангадиева**), Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхозой хонишодой бригадын (ахалагшань **М. З. Голиндухин**), Гааргын совхозой **Ц-Ж. А. Бадмаевагай**, Сэлэнгын совхозой **А. М. Акуловай**, «50 лет Октября» совхозой **Ц. Б. Цыденовагай**, Хамниин совхозой **Е. Р. Норбоевагай**, «Байкал» племхозой **Б. С. Цыреновэй** толгойлдог хонишодой бригадануудай коллективүүд тус тустаа **500 түхэригэй мүнгэн шанда** хүртэбэ.

ГЕКТАРАЙ 150 ЦЕНТНЕР ХАРТААБХА АБАХАБДИ

СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Улаан-Үдын аймагай „Искра" колхозой П. В. Трифоновэй звеногой гэшүүдэй

СОЦИАЛИС УЯЛГА

Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгын гүнзэгы удхагай үгэнүүдые манай звеногой гэшүүн бүхэн халуунаар, үнэн сэдьхэлһээ дэмжэһэн байна. Партимнай ажалдаа шэнэ амжалта туйлахые уряална, энэ уряадань ехэ дэбжэлтэтэйгээр харюусанабди. Газар таряалангай, мал ажалай продуктнуудые 1975 ондо ехээр абаха, бэлэдхэхэ, юһэдэхи табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар түгэсхэхэ. Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ бүхы звеногоороо оробобди. Бии байгаа арга боломжонуудаа хаража үзөөд, манай звено нимэ социалис уялгануудые даажа абаа гэбэл:

80 гектарайнгаа тус бүриһөө 150 центнер хартаабха ургуулжа абаха, бүхыдөө 12.000 центнер хартаабха суглуулха;

имэ ургаса абахын тула хартаабхаяа агротехническэ дээдэ хэмжээндэ, богони болзорто, шэлэмэл һайн урэһөөр, гектарта адагынь 26 центнер хүртэхөөр тарихабди. Даалгагдаһан бүхы газарта минеральна болон органическа үтэгжүүлгэ оруулагдаха, тэрэ тоодо 57 гектарта эгээн ехэ — гектарай 40 тонноһоо бага бэшэ наг шэбхэ тараагдаха юм;

хартаабхын ургасын хойноһоо саг соонь, һайн шанартайгаар харууһалха, зохид болзорто 3—4 дахин борнойлхо, зурууд хоорондохиинь элдүүрилхэ, шоройень обоолхо байнабди;

ургаса хуряалгадаа һайнаар бэлдэжэ, тэрэниие эмхитэйгээр, богони болзорто — хүдэлмэриин 20 үдэртэ дүүргэхэбди. Тинхын тула үдэртөө хоёр комбайнай тус бүхэнөөр 2,5 гектарай ургаса хуряагдаха. Хартаабхаяа малтажа абаһаар лэ, үгэн доро минеральна үтэгжүүлгэ оруулжа байгаад, намарай паар хахалхабди;

техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, эталонно трактор бүхэнэй бүтээсые 1.500 гектарта хүргэхэ, түлишэ-тоһодолгын материалнуудые болон запчастьнуудые гамтайгаар гаргашалжа, 120 түхэриг алмахабди. Звеногой гэшүүн бүхэнэй мэргэжэлые нэгэ разрядаар дээшэлүүлхэбди.

«Продукци ехээр, һайн шанартайгаар, бага гаргашатайгаар абаха» — гэһэн уряан доро табан жэлэйнгээ түгэсхэлэй жэлдэ звеногойнгоо бүхы хүдэлмэриие ябуулха байнабди.

П. В. ТРИФОНОВ,
звеное даагша;
У. С. АНТОНОВ,
М. П. АНТОНОВ,
звеногой гэшүүд.

БАЯН УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

Кабанскын аймагай Байгалай совхозой Еланиин тракторно-таряан ажалай бригадын 1975 оной

СОЦИАЛИС УЯЛГА

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1974 он) Пленумэй шиидхэбэрииие дэмжэн, бидэнэр, Еланиин тракторно-таряан ажалай бригадын гэшүүд, партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгада бодото ажалаараа харюусаха, юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэлэй жэлые ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлажа, тэмдэглэхэ гэжэ шиидээбди.

Манай бригада жэлһээ жэл бүри газар таряалангай культура дээшэлүүлнэ, хүдөө ажахын техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шадана. Энээнэй ашаар табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ бригадын коллектив хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэриие эмхитэйгээр, богони болзорто, агротехническэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэһэн байна. Тингэжэ гектар бүриһөө 19,5 центнер ороохо таряа хуряажа абаһан. 1.570 гектар һайн шанартай намарай паар эрхим болзорто хахалһан, бүхы һолоомоёо (9.100 центнер) поли дээрэһээ суглуулжа һүрилөө һэмди. Бүхы юумэндээ гамтайгаар хандажа, бригадамнай түлишэ-тоһодолгын материалнуудые түсэбһөө 3,5 процентээр алмаһан, техникэ заһабарилгада хараалагдаһан мүнгэнэй 3,5 процентые мүн лэ алмаһан байна.

Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгые бригададаа зүбшэн хэлсээд, манай бригадын гэшүүд табан жэлэй түгэсхэлэй жэлдэ бүри һайнаар ажаллаха. бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэхэ гэжэ шиидээ. Энээнэй ашаар, гектар бүриһөө 20 центнер ороохо таряа, тэрэ тоодо 23 центнер шэниисэ ургуулжа, бүхыдөө 19.600 центнер таряа, гектарай 90 центнер силосэй ургамалнуудые, 300 центнер тэжээлэй корнеплодуудые хуряажа абахаар шиидэһэн байна. Ургасаяа хуряаһаар лэ бүхы һолоомоёо суглуулжа һүрилхэ, хабартаа таряа тариха газартаа бүхыдэнь намарай паар саг соонь хахалха байна.

11 мянган центнер үбһэ бэлэдхэхэ, түлишэ тоһодолгын материалнуудые 4 процентээр алмаха, ургаса хуряалгаяа алмаһан түлишөөрөө үнгэргэхэбди.

Абаһан уялгаяа заабол бэелүүлхын тула табан жэлэй түгэсхэлэй жэлэй хабарай тарилгые эмхитэйгээр, болзор соонь үнгэргэхэбди. Тинхын тула тракторнуудаа, хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ бүхы техникээ мартын 1 хүрэтэр һайн шанартайгаар заһабарилжа дүүргээд, тарилгаяа эрхим болзорто, 1-дэхи, 2-дохи классай тарилгын шанартай үрэһөөр хэжэ, 1975 оной ургасада 500 тонно минеральна үтэгжүүлгэ оруулхабди. Мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхын тула бригадын бүхы гэшүүд агротехническэ болон механизаторнуудай бүгэдэ нитын һуралсалда хабаадажа, трактористнууд - машинистнүүдэй мнай хахадынь өөһэдынгөө мэргэжэл дээшэлүүлхэ байна.

Эдэ уялганууд 1975 оной январиин 20-до тракторно-таряан ажалай бригадын хамтын суглаан дээрэ зүбшэгдэжэ баталагдан абтаа.

ТҮРҮҮШЫН АМЖАЛТА

Цээдэ-Тайлсын совхозой малшад үнгэрэгшэ жэлдэ социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, олон һайн амжалта туйлаһан байгаа. Тодорхойлхы жэлэй туршада тус совхоз гүрэндэ 3804 центнер мяха тушаажа, жэлэйнгээ даабарие 108 процент дүүргэһэн юм. Энэ хэрэгтэ ажахын мал бордуулагшадай оруулһан хубита нилээд ехэ байгаа.

Тус совхозой малшад түрүүлһэн амжалтаараа сэдьхэлээ амарангүй, үнгэрэгшэ жэлэй намарһаа эхилжэ 1975 оной нэгэдэхи кварталда гүрэндэ мяха худалдаха талаар бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулжа эхилһэн байгаа. Жэшээлхэдэ, 400 үнеэнэй бордохо шулуун байра барижа, гүйсэд оньһожо дүүргэгдэһэн юм. Тиихэдэ 200 толгой үхэр шахаха байра баһал шулуугаар баригдаа. Тэрэ байрада нёдондоной ноябрь һарада шахан таргалуулагдаха хашарагууд асарагдаһан байгаа. Тэдэнь мүнөө гүрэндэ тушаагдана.

Энэ жэлэй түрүүшын кварталда совхоз 610 центнер мяха гүрэндэ тушааха байһан һаа, мүнөө 1114 центнер тушаажа, кварталай түсэбтэ даабарие 182 процент дүүргэһэн байна.

Партида совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаһан Хандалга харюу болгон, совхозой малшад, шэнэ жэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаад, түрүүшын үдэрнүүдһээ эршэтэй һайнаар ажаллажа байнхай. Тэдэнэй хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ байхадань найдамаар.

Д. ДОРЖИЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Хоринн аймаг.

Бэшүүрэй совхозой залуу һаалишан Тамара Уварова бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсохо зуураа дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан юм. Тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ, үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 3.000 килограмм һү абаба. Энэ нүхэр хубиингаа табан жэлэй даабарие дүүргэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тамара Уварова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЕХЭ ҺҮН—МАНАЙ ГАРТА

КПСС-эй ЦК-гай парти, бүхы совет арадта зорюулһан Хандалга бэшэгтэй, хүдөө ажахын продукци ехээр, хямдаар, һайн шанартайгаар абаха, бэлэдхэхэ талаар бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай партиин ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолтой танилсаад байхадаа **би энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө түсэбһөө үлүү 600 килограмм гэхэ гү, али 3200 килограммһаа бага бэшэ һү һааха уялга абаад байнаб.** Эды шэнээн һүн һаагдаха гэжэ найданаб.

Юуб гэхэдэ, үнгэрһэн жэлдэ зундаа хэды ган гасуур болоошье һаань, үнеэн бүриһөө 3179 килограмм һү һаажа шадаһан байнаб.

Имэ ехэ мүрысөөнэй дэлгэржэ байха үедэ бидэнэр мэдэхэ шадаха юумээрээ бэе бэедээ туһалха ёһотойбди. Олон жэлдэ һаалишанаар ажаллаһан хадаа нүхэдтөө хэдэн үгэ хэлэхэ дуран хүрэнэ.

Минии һанахада үнеэдээ үбэл зунгүй үдэртөө гурба дахин һааха хэрэгтэй. Тиихэдээ үнеэдээ заабол машинаар һаажа һургаха болонобди. Энээнгүйгөөр урагшаа дабшахамнай бэрхэтэй. Хоёрдохёор, үнеэдээ нэгэ хэмдэ эдеэлүүлхэ, һаажа байха гээшэ тон шухала гэжэ ойлгогшоб. Бидэнэр үглөөнэй 4 часта фермэдээ ерээд, 4 час 30 минутада үнеэдээ һаажа захалдаг шанга гуримтайбди. Үнеэднай үдэртэ заабол гурба дахин һаагдадаг.

Үбһэ, тэжээлээ зүбөөр хэрэглэжэ, һү ехээр һааха гээшэ бидэ, һаалишадайл хэрэг гэжэ сэхэ хэлэхэ байнаб.

Ч. ИРДЫНЕЕВА,
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Авангард» совхозой Алташын-Адагай фермын һаалишан.

ТҮСЭБТЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ НАЙДАМТАЙ АЛХАМ

СССР-эй арадай ажахые 1974 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд

КПСС-эй XXIV съездын, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1973 он) Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, Советскэ Союзай ажалшад түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ бүхэсоюзна социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар угтамжынгаа түсэбүүдые дүүргэжэ, ороной экономикые хурдан түргөөр хүгжөөлгэдэ, эрдэм наукын ба соёл культурын байгуулалгада шэнэ амжалтануудые туйлаһан байна гээд СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

Арад зоной байдал саашадань һайжаруулха хэрэгые хангаһан социальна программын хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ үргэлжэлүүлэгдээ:

1974 ондо арадай ажахые хүгжөөлгын гол дүнгүүд нимэ баримта мэдээнүүдээр элирхэйлэгдэнэ: хэрэглэмжэдэ, нөөсэлгэдэ ашаглагдаһан национальна олзо доход, 1973 онойхитой жэшэбэл, — 105 процент; промышленностиин продукци — 108,3 процент, тэрэ тоодо үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэ («А» бүлэг) — 108,3 процент, эдлэл хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэ («Б» бүлэг) — 107,2 процент; хүдөө ажахын продукци — 96,3 процент; гол фонднуудые ашаглалгада оруулалга — 104 процент; капитальна мүнгэ һомололго — 107 процент; элдэб янзын транспортаар ашаа зөөлгэ — 106,5 процент; хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай тоо — 102,2 процент; арадай ажахын талаар салин хүлһэнэй фонд — 107 процент, хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай дундуур салин хүлһэн — 104,3 процент, колхознигуудай ажалай түлбэри — 105 процент; нитын эдлэл хэрэгсэлнүүдэй фонднууд — 206,3 процент; хүн зоной хүртэсэдэ бодото олзо доход — 104,2 процент, рознично эд бараанай эрьесэ — 105,9 процент; ажаһуудалай хэрэглэмжэнүүдые хангалгын хэмжээн — 109,5 процент; байшан гэрнүүдэй нитэ талмайе ашаглалгада оруулалга — 99,5 процент; ажалай бүтээсэ: промышленностьда — 106,5 процент; колхоз, совхозуудта — 98,3 процент; барилга дээрэ — 105,9 процент; түмэр замай транспорт дээрэ — 103,9 процент; арадай ажахыда ороһон олзо доход (зэргэсүүлһэн сэнгээр) — 110 процент; гадаадын худалдаа наймаанай эрьесэ — 121,5 процент.

Национальна олзо доход 350 миллиард шахуу түхэриг (бодото сэнгээр) боложо, жэлэй турша соо 14 миллиард түхэригөөр нэмэһэн байна. Национальна олзо доходой дүрбэнэй гурбан хуби тухайнь — арад зоной хэрэглэмжэдэ, харин үлөөшэ хубинь социалис үйлэдбэриие үргэдхэлгэдэ, мүн нитэ гүрэнэй бусад эрилтэ хэрэглэмжэнүүдтэ гаргашалагдаа.

Экономико хүгжөөһэнэй үндэһөөр КПСС-эй XXIV съездын директивэнүүдээр хараалагдаһан арад зоной материальна байдал һайжаруулха хэмжээ ябуулганууд шууд сэхээр бэелүүлэгдэнэ. 1971—1974 онуудта үнгэргэгдэһэн хэмжээ ябуулгануудай ашаар 47 миллион хүнэй гэхэ гү, али хоёрдохи хүдэлмэришэн, алба хаагша бүхэнэй салин хүлһэнэй хэмжээн дээшэлүүлэгдээ. 30 гара миллион хүнэй пенси, тэдхэмжэ, стипенди ба бусад түлбэринүүд нэмээгдээ.

1974 ондо промышленна продукци үйлэдбэрилгэ 490 миллиард шахуу түхэриг боложо, жэлэй турша соо 37 миллиард түхэригөөр нэмээгдэһэн байна. 94 миллиардһаа үлүү түхэригэй хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилэгдөө. Энэнь 1971—1973 онуудай дундуур хэмжээнһээ 5 шахуу процентээр ехэ. 98 миллиардһаа дээшэ түхэригэй нитэ сэнтэй гол фонднууд арадай ажахыда ашаглалгада оруулагдаһан байна.

Советскэ Союзай гадаадын худалдаа наймаанай эрьесэ 38 миллиард түхэригтэ хүрөө. Тиихэдэ СЭВ-тэ хабаатай оронуудтай худалдаа наймаанай эрьесэ 18,9 миллиард түхэригһөө дээшэ болоо.

Научно-техническэ хүгжэлтэ дэбжэлтын хэгдэһэнэй ашаар нитын ажалай бүтээсэ саашадаа үргэн дээшэлһэн байна. Нитын ажалай бүтээсэ 4,4 процентээр ургаа. Энээнэй ашаар национальна олзо доходой ургалтын 80 процентнь туйлагдаһан байха юм. 1974 ондо 4 миллионһоо үлүү хүнэй ажал хүдэлмэри алмагдаһан байна.

Эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэдэй тоо 1 миллион 160 мянган хүндэ хүрөө. Ухаалан зохёолгын, уралан наринжуулгын 3,9 дурадхал арадай ажахыда нэбтэрүүлэгдэжэ, жэлэй турша соо 4 миллиард түхэригэй ашаг олзо үгэһэн байха юм.

Промышленна үйлэдбэриин ургалта, 1973 онойхитой сасуулхада, түсэбэй ёһоор 6,8 процент байха аад, 8 процентдэ хүрөө. Гол шухала зүйлэй олонхи продукцинуудые үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдалгын хэмжээгээр жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Түсэбһөө гадуур 7 миллиард шахуу түхэригэй продукци худалдагдаһан байна.

Промышленностиин зарим һалбаринууд 1973 онойхиһоо продукци үйлэдбэрилгэеэ үргэдхөө гэбэл: электрын элшэ хүсэн — 6 процентээр; түлишын промышленность — 6 процентээр; хара ба үнгэтэ металлурги — 6 процентээр; химическэ ба нефтехимическэ промышленность — 11 процентээр; машина бүтээлгэ болон металл болбосоруулга — 12 процентээр; ой модоной, модо болбосоруулгын, целлюлозно-саарһанай промышленность — 4 процентээр; барилгын материалнуудай промышленность — 7 процентээр; хүнгэн промышленность — 4 процентээр; эдеэ хоолой промышленность — 8 процентээр; соёлой-ажаһуудалай, ажахын хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгэ — 9 процентээр.

Жэлэй турша соо промышленностьда ажалай бүтээсэ түсэбэй ёһоор 6 процентээр дээшэлхэ байһан һаа, харин 6,5 процентээр ургаа. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар продукци үйлэдбэрилгын ургалтын 84 процентнь абтаһан байна. Промышленна продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха, ашаг олзо абаха түсэб дүүргэгдээ; ашаг олзо 13 процентээр дээшэлүүлэгдээ.

Нитэ союзна, союзна республиканска промышленна бүхы министерствэнүүд, бүхы союзна республиканууд жэлэйнгээ түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэбэ.

Үйлэдбэриие оньһото техникээр хангалга, аша үрэ ехэтэй болголго үргэлжэлүүлэгдэһэн байна.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

МҮРЫСЭДЭГ АЙМАГУУДАЙ АЖАЛАЙ ДҮНГҮҮД

ДҮЙ ДҮРШЭЛӨӨ ХАЛАН АБАЛСАЯ

ТҮГЭСХЭХЫ ЖЭЛ, ШЭНЭ ЗОРИЛГОНУУД

КПСС-эй ЦК-гай декабрийн Пленум, тэндэ партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэнүүд, СССР-эй Верховно Соведэй сесси, партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаhан Хандалга олониитын анхарал угаа ехээр татаба гээшэ. Тиихэтээ хамта ажалша коллектив бүхэн үнгэрhэн үедэ хэhэн хүдэлмэрээ hайнаар шэнжэлжэ үзэнэ, юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ хараалагдаhан зорилгонуудаа амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэмжээ ябуулганууды тодорхойлжо байна.

Манай аймагай промышленна предприятинуудай коллективүүд дүрбэн жэлэй түсэбhөө гадуур 3.138 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилhэн, худалдаhан байха юм. Энэ үедэ хэдэн предприятинуудай хүсэн ехэдхэгдэhэн, шэнэдхэн заhабарилагдаhан, тиигэжэ шэнэ продукци бүтээн гаргадаг болоо. Модоной зомгооhоор хэhэн плита, технологическа зомгооhо гаргадаг, тракторай «2ПТС-4» түхэлэй прицеп, «ГАЗ-69» автомашинын кузов, «ЛТ-6» гэжэ трайлер бүтээгдэ, «КРАЗ» автомобиль заhабарилдаг, запасной частьнуудые ехээр гаргадаг болоhон ушар хадаа промышленностиин байдалда горитой хубилалта хээ бшуу. Загарай тосхондо хилээмэнэй шэнэ завод, мүн бусад хэдэн барилганууд ашаглалгада оруулагдаа.

Шэнэ-Бэрээнэй механическа заводой, Шулуутайн, Горхонойлеспромхозуудай, «Татарский ключ» гэжэ карьероуправлениин, Элхиин авто-заhабарилгын заводой коллективүүд социалис мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлжэ ябана, хубиингаа табан жэлэй даабарине болзорhоонь урид дүүргэжэ шадаhан бригаданууд болон түрүүшүүл улам олон боложо байна. Тэдэнэй тоодо Социалис Ажалай Герой А. П. Кудряшовой толгойлдог Хандагатайн леспромхозой модо бэлэдхэлэй комплексно бригада, нүхэд Ложкин ба Трофимовай даадаг «Татарский ключ» гэжэ карьероуправлениин үрэмдэгшэдэй звенонууд, нүхэр Набок гэгшын хүтэлбэрилдэг Шэнэ-Бэрээнэй заводой слесарьнүүдэй бригада, мүн тэрэ заводой токарь Ольга Заиграева, мүн бусад олон нүхэдэй нэрэ алдарые дурдажа боломоор.

Гэхэ зуура промышленна предприятинуудай байдалда дутагдалнууд үшөөл ушарhаар. Хүдэлмэридөө гарахагүй, зайгуултаха, түхеэрэлгэнүүдэй гүйсэд хүсэндөө ашаглагдахагүй ябадал зарим предприятинуудта үзэгдэнэ. Ажалай эмхидхэл hула, кадрнуудые hэлгэхэ баримта олон. Эдэ дутагдалнууд илангаяа модоной болон нютагай промышленностиин предприятинуудта үлэмжэ элбэг. Хэрбээ иимэ дутуу дунда юумэнүүдэй хомор байгаа хада промышленностиин үрэ дүн бүри hайн байха бэлэй.

Эдэ баримтанууд хадаа партийна, профсоюзай организацинуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, тэрэшэлэн партиин райкомой хүдэлмэриин дутагдалтай байhые гэршэлнэ. Гадна бүтээhэн продукциин шанар hайжаруулха, арьбалалта, алмалта хэхэ тэмсэл hуладана гэжэ тэмдэглэлтэй. Үнгэрхэдөө түрүү зэргэдэ ябадаг зарим предприятинуудай шанар муутай продукци гаргаад байдаг. Эдэ ехэ дутагдалнуудые үндэhөөрнь усадхахын тула партийна организацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд, партиин райкомой амхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулха уялгатай.

Хандагатайн леспромхоз, Онохойн модоной комбинат Хориин, Хүрбын, Хандагайн леспромхозуудай бэлэдхэhэн модоор продукци гаргадаг. Гэхэ зуура эдэ предприятинууд хангалтагүйгөөр хүдэлдэг байжа, манда hаад тойбо ушаруулна. Энээн тушаа «Забайкаллес» комбинадай хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа табихаар үнинэй болонхой. Тэрэшэлэн түмэр замай Улаан-Үдын отделени ашаа шэрэхэ вагонуудые хэрэгтэй сооhь үгэнгүй байжа, манда баhа ехэ хохидол үзүүлнэ.

Аймаг дотор томо барилганууд бодхоогдожо байна. Ойрын жэлнүүдтэ бүри ехэ барилга хэгдэхээр түсэблэгдэнэ. Буряадай барилгын управлениин ганса ПМК 1975 ондо 5 миллион түхэригэй, 1976 ондо 10 гара миллион түхэригэй барилга хэхэ уялгатай. Гэбэшье энэ колоннын мүнөөнэй хүсэн иимэ ехэ хэмжээнэй барилга саг соонь бүтээжэ шадахагүй зэргэтэй. Тиимэhээ арадай ажахын ехэ удха шанартай барилганууды заагдаhан болзор соонь дүүргэхэ хэмжээ бүри мүнөөнhөө абаха шухала байна гэжэ Буряадай барилгын управлениин захиргаанда hануулхаар саг ерээ.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэй оролсоhон аймагай колхоз, совхозуудай коллективүүд юhэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы жэлдэ нилээд эршэтэйгээр, харюусалга ехэтэйгээр хүдэлөө гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ талаар илангаяа малшаднай hайн амжалтатай. Аймагай ажахы бүхэн гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө дүүргэжэ шадаа. Аймаг бүхы дээрээ мяха гүрэндэ тушааха түсэбөө 103 процент, hү — 108 процент, ноохо — 109 процент, үндэгэ — 200 процент дүүргээ. 1973 онтой жэшэбэл, үнгэрhэн жэлдэ мяха худалдалга 13 процентээр, hү — 14 процентээр, ноохо — 18 процентээр ургаhан байха юм. «Гигант» колхоз, бүхы совхозууд үнгэрhэн жэлдэ мал ажалай продуктнуудые абаха, гүрэндэ тушааха талаар hайн амжалта түйлаа.

hү hаалиин олон фермэнүүдэй коллективүүд жэлэй туршада үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 2.300 килограммhаа дээшэ hү hааhан байха. Харин аймагай дунда зэргын даабари 1.836 килограмм юм. «Дружба» совхозой Хара-Шэбэрэй, «Гигант» колхозой Шэнэ-Бэрээнэй, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Шэнэ-Буусын фермэнүүдэй hаалишад бүришье hаа hайн амжалтатай. «Дружба» колхозой hаалишан Цындыма Жамбалова үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 3 200 килограмм hү hааха, аймаг соогоо түрүүшын hуури эзэлбэ. Хэзээ хэзээнэйхиhээ hайн амжалта түйлажа, социалис мүрысөөнэй манлайда алхалдаг хонишодой, гахайшадай, шубуушадай нэрэ солые эндэ бултынь дурдахын аргагүй.

Малай фермэнүүдые томодхохо, оньhожоруулха, болбосон байдалтай болгохо хүдэлмэри юhэдэхи табан жэлэй үнгэрhэн дүрбэн жэлэй туршада үргэнөөр ябуулагдаа. Энэ хэрэгэй саашадаа бүри үргэдэхэ байhанинь элитэ ааб даа. Жэшээнь, «Гигант» колхозой Шэнэ-Бэрээн тосхондо 400 үнеэдэй байха томодхогдоhон, хүсэд оньhожоруулагдаhан фермэ баригдаа. Тэндэнь тугалай байха, үнеэдэй тугаллаха байра бии. Тэжээлэй цех гүйсэд түхеэрэгдэнхэй. Гоёор шэмэглэгдэнхэй улаан булан, hүнэй шанар шалгаха лаборатори, буфет гэхэшэлэн эндэ хуу бии. Иимэ байдалтай газарта хүдэлхэдэшье урматай ха юм даа. Эндэ урдань нэгэ hаалишан 17 үнеэ харууhалдаг hаа, мүнөө 50 үнеэ hаана, нэгэ үхэршэн 50 мал эдеэлүүлдэг hаа, зуун толгой харууhална. Оньhожоруулгын хүсэн нимэл байна.

Сагай уларилай бирагүйhөө боложо, ооhон, овощ, хартаабха hанаhанда хүрэмөөр абтаагүй. Тиигэбэшье hайн үрэ түйлаhан бэрхэшүүл, мүрысөөндэ түрүүлжэ, сууда гараhан бүхэриг бэрхэ механизаторнууд, луговод болон овощ ургуулагшад олон. Гэхэ зуура, тариан ажал, сабшалан, бэлшээри эрхилхэ хэрэгтэмнай шиидхэбэрээ олоодүй асуудалнууд, дутагдалнууд нилээд бии. Аймагай партийна организаци эдэниие ойрын сагта шиидхэхын тула али болохо хэмжээ абаха юм.

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС ба ВЛКСМ-эй ЦК промышленностиин, барилгын, транспортын, мүн хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда 1975 ондо дэлгэрхэ бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай тогтоолнуудые абажа, олоной анхаралда тунхаглаба. Эдэ тогтоолнуудтай аймагай ажалшад үргэнөөр танилсажа, түгэсхэхы жэлдэ өөhэдынгөө бэелүүлхэ зорилгонуудые, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые, үгтамжын түсэбүүдые эрмэлзэл ехэтэйгээр, зоригжол түгэсөөр хараалжа байна.

Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаhан Хандалгада харюу болгон, юhэдэхи түсэбтэ табан жэлэй, түгэсхэхы жэлдэ бүри эршэтэйгээр ажаллажа, улам ехэ амжалта түйлаха хүсэлэнтэй байhанаа аймагай бүхы ажалшад гүн сэдьхэлhээ элирхэйлнэ. Тиигэдэшье тэдэнэрэй бодото амжалта лаб түйлаха байhандань этигэхэ уялгатайбди.

Д. САНЖИМИТЫПОВ,
КПСС-эй Загарайн райкомой нэгэдэхи секретарь.

Гурбан жэлэй саада тээ Валентина hаалишанаар хүдэлжэ байхадаа, hайн бодожо үзөөд, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойнгоо түрүүлэгшэ Д. Ц. Цыбикжаповта ерэбэ.

— Даржа Цыремпилович, би хоншон болохомни. Тэрэ эзэгүй отараяа нэмдэ үгыт даа. Хүдэлөөд туршаhууб, — гэбэ.

Тэрэ гэhээр Валентина Дабаева хоёр жэлдэ удаагаар зуун эхэ хонин бүриhөө 91 хурьга томо болгоо. Удаадахи жэлдэнь 93-да хүргөө.

Мүнөө эндэ хонидынь түлэг хурьгалжа захалаа. Даб дээрэ түрүүшын 50 гаран хурьган абтаад, hайнаар түлжүүлэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хонишон В. Дабаева.

М. НАМЖИЛОВАЙ фото.

Загарайн аймаг.

1974 ОНОЙ СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮН

1975 оной январиин 1-нэй байдалаар
(Жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

	Загарайн аймаг	Прибайкалиин аймаг
МАЛ АЖАЛ		
Бүхыдөө продукциин абтаhаниинь		
hүн	95	91
ноохон	94	—
үндэгэн	80	—
Гүрэндэ худалдаха арадай ажахын түсэбэй дүүргэлтэ:		
мяхан	103	105
hүн	108	104
ноохон	109	—
үндэгэн	200	—
Малай тоо олошоруулха түсэбэй дүүргэлтэ:		
үхэр	97	97
тэрэ тоодо үнеэд	93	92
хонид	96	—
гахай	70	86
мори	94	84
шубуу	75	—
Малай ашаг шэмэ (кг):		
hүн (үнеэн бүриhөө)	1836	1998
ноохон (хонин бүриhөө)	2,6	—
үндэгэн (тахяа бүриhөө)	96	—
Гүрэндэ тушаагдаhан малай дунда зэргын шэгнүүр (кг):		
үхэр	329	340
гахай	73	79
хонин	32	—
Малай үдэсэ (зуун эхэ мал бүриhөө түлжүүлэгдэhэниинь):		
тугал	92	87
хурьган	64	—
поршоонхо	1591	1941
ТАРЯАН АЖАЛ		
Тарьялангай ургаса (гектар бүриhөө, центнерээр):		
ооhон	7.1	12,1
хартаабха	37	59
овощ	164	83
Тэжээл бэлэдхэхэ түсэбэй дүүргэлтэ (проц.):		
үбhэн	64	78
сенаж	175	68
силос	34	49
корнеплодууд	26	37
ногооной гурил	12	—
Намарай паар хахалалта (проц.):	123	110
Үрэhэ хааха түсэбэй дүүргэлтэ (проц.):		
ооhо тариянай	77	102
хартаабхын	42	76
Гүрэндэ тушааха түсэбэй дүүргэлтэ (проц.):		
ооhо тарян	71	74
хартаабха	99	73
овощ	84	51

Үнгэрhэн жэлдэ эдэ хоёр аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд хоорондоо мүрысэжэ, зарим тэды амжалтануудые түйлаhан. Эдэ амжалтанууд тухай мүрысэгшэ аймагуудай партиин райкомуудай нэгэдэхи секретарьнар статья соогоо тодорхойгоор харуулhан байна.

Эндэ толилогдоhон гол дүнгүүдыень абажа үзэхэдэ, юрэнхы дээрээ Прибайкалиин аймагай ажалшад түрүүлжэ гараа. Эдэнэр ооhо тариянай, хартаабхын ургаса үлүү абаhан байна. Мүн үбhэ, силос, корнеплодуудые бэлэдхэхэ талаар нүгөөдүүлhээ түсэбөө үлүү дүүргээ. Гүрэндэ тушааhан малайнь шэгнүүр дээгүүр байшоо. Тэрэшэлэн Прибайкалиин аймагай колхоз, совхозуудай үнеэн бүриhөө нүгөөдүүлэйхиhээ 162 килограмм hүн ехэ haагдаhан байна.

Зүгөөр мүрысэгшэ аймагууд адууhа малай, гахай, шубуунай тоо олошоруулха 1974 оной түсэб нэгэшье түрэлэйхеэр дүүргээгүй үлөө. Загарай аймагай ажахынуудта хонин үсхэбэрилхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэг гээгдэлдэ орочхой. Эгээл тиимэhээ үнгэрэгшэ жэлдэ энэ аймагай колхоз, совхозууд зуун эхэ хонин бүриhөө оройдоо 64 хурьга томо болгоhон байна. Хонин бүриhөө миил 2,6 килограмм ноохо хайшалаа. Республика дотор бүхыдөө тахяа бүриhөө 215 үндэгэнэй абтаад байхада, Загарайн аймагай ажахынуудта энэнь арайхан гэжэ 96-да хүрөө.

1974 ондо мүрысэгшэ аймагуудай ажахынууд намарай паар хахалха түсэбөө амжалтатайгар дүүргэжэ шадаа. Эндэ намарай паар хахалжа байhан механизаторнуудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэhэн, энэ хүдэлмэридэ тракторнуудые хоёр халаанда, бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ гэжэ тэдэнэр оролдоhон байна.

Прибайкалиин аймагай ажахынууд хартаабха, овощ hайнаар ургуулха арга боломжо ехэтэй аад, тэрэнээ хүсэдөөр хэрэглэнэгүй. Энэл ушар шалтагаанhаа тус аймаг гүрэндэ хартаабха, овощ худалдаха түсэбөө дүүргээгүй, гектар бүриhөө тон бага ургаса абаhан байна. Жэшээнь, Прибайкалиин аймагай ажахынууд гектар бүриhөө мүрысэгшэдhөө хоёр дахин шахуу бага овощ хуряажа абаhан байгаа. Тиимэhээ байгша ондо энэ талаар загарайнхидhaa жэшээ абаха, дүй дүршэлыень хэрэглэхэ болоно.

Иигэжэ хоорондоо мүрысэхэдөө гансахан суглаа, зүблөөн дээрэ мүрысөөнэй договор баталhаар, дүн гаргалгаар хизаарлаха бэшэ, харин бээ бэедээ бии байгаа түрүү дүршэл, онол аргануудые шэнжэлжэ, тэрэниие халан абаха гэжэ оролдохо болоно бшуу.

БҮХЫ ХҮСЭЕЭ — ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭДЭ

Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаhан Хандалгада харюу болгон, манай аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ газар тарялангай, мал ажалай продуктнуудые абаха, гүрэндэ тушааха, мүн ооhото, тэжээлэй ургамалнуудай ургаса, адууhа малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ ба газарай гектар, минеральна үтэгжүүлгын тонно бүхэниие аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ, комбайн, трактор болон бусад машина, техникээ дүүрэн хүсэндэнь хүдэлгэхэ талаар хараалhан зорилгоёо сүм бэелүүлхын түлөө бии хүсэеэ элсүүлэн ажаллаа.

Мүнөө үнгэрhэн жэлэй дүнгүүдые согсолон харахада, нёдондо сабшалан, тарялан болон бэлшээриин газарта наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ урдынхиhaa ехээр гаргагдадаг болоhон байна. Мүн буртаг ногоо, хорхой шумуулнуудые гербицидээр үгы хэхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа, газар элдүүрилхэ, тарилга хэхэ агротехникэ нилээд hайжараа.

Түсэбтэ табан жэлэй үнгэрhэн дүрбэн жэл соо ооhо тариянай, үбhэ ногооной ургаса зарим тэды дээшэлээ. Гансал овощ тушааха даабаримнай 1971, 1973 оной уhанай үерhөө боложо дүүргэгдэбэгүй.

Тиихэдэ мал ажалай продуктнуудые абаха, гүрэндэ тушааха түсэб баhал амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ, адууhа малай тоо толгой нилээд олошороо гэхэ гү, али 1974 ондо аймаг гүрэндэ ооhо тарья, мяха, hү худалдаха даабаряа сүм дүүргэhэн байна. Тиигэжэ энэ хугасаа соо түсэбhөө гадуур 1600 центнер hүн, 607 центнер мяхан тушаагдаба.

Адууhа малай тоо толгой 1970 онойхиhoo горитойгоор олошороо гэхэ гү, али hүрэг малнай 1348 үхэрөөр, тэрэ тоодо 268 үнеэгээр нэмэhэн байна. Харин гахай хоёр дахин олошороо.

Газар тарялангай, мал ажалай продуктнуудые абажа, гүрэндэ тушаалгаяа дээшэлүүлхэ талаар аймаг дотор дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ «Прибайкалец» колхоз эрхимлэжэ гараа. Тус ажахы хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэhэн байна. Үнгэрэгшэ жэл колхозой таряашад гектарай дунда зэргээр 15.1 центнер ооhо, 160 центнер хартаабха хуряагаа. Түрүү бригаданууд — жэшээлбэл, Турунтаевай коллектив гектарай 20,8 центнер, зарим участогуудhaa гектарай дунда зэргээр 36—40 центнер ооhо таряа суглуулжа абаа hэн.

Мүн «Зырянский» совхозой малшад нёдондо жэл hү тушааха түсэбөө 107 процент, мяха—119 процент дүүргэжэ, эрхимлээ гэхэ гү, али мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха үнгэрhэн дүрбэн жэлэйнгээ даабари сүм бэелүүлжэ, 1974 оной декабрь hараhaa 1975 оной түсэбөөр ажаллаhан байна.

Аймагай фермэнүүдэй дундаhaa «Зырянский» совхозой Ангырай гүүртэ мүрысөөндэ онсо шалгаржа, үнеэн бүриhөө 2350 килограмм hү hааха уялгаяа 2889 килограммда хүргөө. Тиихэдэ энэ фермын 9 hаалишан гурба мянган килограммай «хилэ» дабаhан байна.

Үнгэрhэн жэлэй туршада ажахынуудай олохон гүүртэнүүдэй коллективүүд үнеэдэй hү hаалиие эрид дээшэлүүлжэ шадаа. Тусхайлан хэлэбэл, «Прибайкалец» колхозой Иркилигэй гүүртэдэ үнеэн бүхэнэй ашаг шэмэ 1973 онойхиhoo 686 килограммаар нэмэгдэжэ, 2017 килограмм hүн абтаа. Мүн Зырянай, Батуринай, Юговай, Ильинкын, Нестеровэй hаалиин фермэнүүдэй коллективүүд баhал онсо шалгарhан байна.

Тээмэндэ Батуринай фермын коллектив хамтынгаа суглаан дээрэ үнеэн бүриhөө 2000—2050 килограмм hү hаахаар дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаhан байна. Бүхыдэнь абажа харахада, аймаг догорнай үнеэн бүриhөө 2000 килограммhaa бага бэшэ hү hааhан hаалишад hүүлэй жэлнүүдтэ нилээд олошоржо байна.

Тэрэшэлэн нёдондо 9 hаалишан 3000 гаран килограмм, 25 hаалишан 2500 килограммhaa 3 мянган килограмм хүрэтэр, 47 hаалишан 2 мянга гаран килограмм hү үнеэн бүриhөө hаагаа.

Нёдондо аймагай а
нуудта бүхыдөө 1059
шоонхо гэхэ гү, али
данайхиhaa 1255 порш
олоор тэнжээгдээ. Энэ
тада колхоз, совхозууд
хайшад ехэхэн ху
оруулhан байна. Аймаг
циалис мүрысөөндэ
байкальский» совхозой
хайшан Анфиса Але
эрхимлэнэ. Гадна пор
хонуудые томо болго
хайшад В. Иконникова
Тарасова, В. Засухина (
рянский» совхоз) м
эрхим амжалта түйлан
маг 1974 ондо тушаа
бүхы мяханай 38 проц
ень гэхэ гү, али 4265
нер гахайн мяха гүрэнд
шаагаа.

Тиихэдэ «Прибай
ский» совхозой үхэршэ
Яковлев, «Прибайкалец»
хозой малшан К. Зи
гэгшэд харууhалжа
малайнгаа тус бүриин
нүүрые суудхын 600-
граммаар нэмэдэг
Иимэрхүү жэшээнүүдые
лохо болоо hаа, захагүй

Мал ажалай продук
дые элбэгжүүлхэ та
горитой хубитаяа оруул
жа, нитын адууhа
бардам хүрэхэ үбhэ
хуряаhан луговодууд
«Зырянский» совхозой
Лебедев 76 гектарай ту
риhөө 32 центнер үбhэ
Тиихэдэ «Прибайка
колхозой луговод Ф. К
цов 320 гектарай тус
hөө 23,5—24 центнер
hайн шанартайгаар hүр
байна.

Партида, совет ар
КПСС-эй ЦК-гай ханд
Хандалгые зүбшэн хэ
үедөө дээшэлүүлэгдэhэн
циалис уялга абажа,
райн аймагай ажалша
мүрысэхөөр шиидэhэн м
аймагай малшад, таря
1974 ондо ооhо таря
баян ургаса ургуулжа,
мяха гүрэндэ тушааха
баряа болзортонь бэелү
hэн. Энэ илалта нэн түрүү
хабарайнгаа тарилгые
ни болзорто үнгэргэжэ,
гаса хуряалгаяа hайнаар
хидхэhэнэй, хүн бүхэ
бригада, отделени бүх
дунда социалис мүрысөө
гэнөөр дэлгэрүүлhэнэй аш
түйлагдаба. Мүн түрүүш
лые моральна болон м
риальна талаарнь ур
шуулжа, тэдэнэй түрүү
дүршэл, шэнэ онол арга
дые үргэнөөр нэбтэрүүл
hаалишан, малшан, гахайш
таряашан, огородшон бүх
эдэбхи үүсхэлые улам
шэлүүлhэнэй ашаар түй
даба бшуу. Мүнөөшье мү
сөөмнай, илангаяа хоёр
магай хоорондохи hорил
улам эршэдэнэ.

Партида, совет арад
КПСС-эй ЦК-гай ханда
Хандалгатай, мүн 1975
газар тарялангай ба
ажалай продуктнуудые б
ехээр абахын, бэлэдхэ
түлөө, юhэдэхи табан жэл
амжалтатайгаар түгэсхэ
түлөө хүдөө ажахын хүд
мэрилэгшэдэй бүхэсоюзна
циалис мүрысөө дэлгэрүү
тухай КПСС-эй ЦК-
СССР-эй Министрнүү
Соведэй, ВЦСПС-эй
ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогто
той танилсаад байхадаа
най аймагай хүдөө ажах
хүдэлмэрилэгшэд байгша
до 61500 центнер гэхэ
али нёдондонойхиhoo 71
центнер hү ехээр hаа
15328 центнер мяха,
тоодо нёдондонойхиhoo 10
центнер ехэ гахайн м
абаха зорилготойбди.
жэлдэ үхэрнүүдээ 2030
гойгоор олошоруулха, 18
оной эхиндэ 10100 гахай
болохо зорилго табигда
Мүн үнеэн бүриhөө 21
килограмм hү гэхэ гү,
1974 онойхиhoo 136 ки
граммаар дээшэлүүлхэ,
тарай 15 центнер ооhо т
ряа, 120 центнер хартаабх
150 центнер овощ, 16 цен
нер үбhэ, 25 цент
таримал ногоо хуря
уялга абтаа. Тэрэшэ
1975 ондо табан жэлэйн
түсэб дүүргэхын тула гүрэн
дэ 20 мянган центнер тар
худалдаха байнабди. Га
12 мянган центнер харта
ха, 16 мянган центнер овощ
44 мянган центнер hү, 114
центнер мяхан Эхэ орон
тушаагдаха хараатай.

Энэ жэлэй хараа тү
бүүд, зорилго тон ехэ. Г
мэhээ хараалhанаа сүм б
лүүлхын тула малай үбh
жэлгые эмхитэй hайна
үнгэргэхэ, хабарай тарил
да эртээнhээ бэлдэхэ, шэ
ургаса хуряалгаяа богон
болзорто, гээлтэ хоролтог
гөөр ябуулха болонобди.

Н. ШЕЛКОВНИКОВ,
КПСС-эй Прибайкалиин райкомой нэгэдэхи секретарь.

ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ — ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ

«Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор хоёр дахин шагнагдаhан Цындыма Васильевна Жамбалова Хара-Шэбэрэй hү hаалиин фермын эгээл урданай, эгээл ахамад, эгээл бэрхэ hаалишан юм. Ажал хүдэлмэреэрээ ажахы соогоо, аймаг соогоо суурхаhаар нилээд үнинэй ааб даа.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэй оролсоhон энэ түрүү малшан үнгэрhэн тодорхойлхы жэлдэ даажа ябаhан бүлэг үнеэдэйнгээ толгой бүриhөөнь 3200 килограмм hү hааж а, аймагай бүхы hаалишадай манлайда жагсаба. 1973 онойхиhoo үнеэн бүриhөө 1071 килограмаар ехэ hү hаажа шадаа бшуу.

Социалис мүрысөөндэ илаhанайнь түлөө КПСС-эй Загарайн райкомой бюрогой, аймагай Соведэй гүйсэдкомой тогтоолоор «Дружба» совхозой hаалишан Ц. В. Жамбалова «Эрхим hаалишан» гэhэн нэрэ солодо хүртэбэ. Хүндэлэлэй дипломоор шагнагдаба.

Энэл фермэ дээрэ ажалладаг залуу hаалишан, КПСС-эй гэшүүндэ кандидат Цырен-Ханда Ринчиновна Жалсараева нёдондо баhал габшагайгаар хүдэлжэ, эрхим үрэ дүн түйлаа. Тэрэ сугтаа хүдэлдэг Цындыма Васильевнаhаа миил 14 килограммаар гээгдээ, үнеэн бүриhөө hү hаалгаяа нэгэ жэлэй туршада аяар 1228 килограммаар нэмээгээ бшуу. Энэ ехэ амжалтынгаа түлөө залуу коммунист малшан баhал хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэhэн, солоёо дуудуулhан байна.

КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаhан Хандалгада харюу болгон, эдэ хоёр hаалишад үнгэрhэн жэлэйнгээ амжалтые энэ түгэсхэхы жэлдэ дахин дабтаха гэhэн социалис уялга абанхай.

Манай корр.

Колхозно таряашадта, совхозой хүдэлмэришэдтэ, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ, Танда КПСС-эй Центральна Комитет иигэжэ хандана:

хүдөө ажахын продукци бүри ехээр абагты, гүрэндэ бүри ехээр худалдагты; ооhо таряа, хлопок, саахарай свёкло, хартаабха болон бусад ургамалнуудай ургасые дээшэлүүлэгты, ехээр суглуулагты; малай ашаг шэмэ дээшэлүүлэгты, малай болон шубуудай тоо толгой олошоруулагты; бүри ехэ мяха, hү, үндэгэ болон бусад продуктнуудые абагты; продукциин шанарай түлөө, газарай гектар бүхэниие, трактор болон комбайн бүхэниие, минеральна үтэгжүүлгын тонно бүхэниие ашагтайгаар хэрэглэхын түлөө тэмсэгты!

(Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаhан Хандалгаhаа).

ЕХЭ ЗОРИЛГОНУУД ХАРААЛАГДАА

Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаhан Хандалгатай танилсаха зуураа, «Прибайкалец» колхозой гэшүүд хүдөө ажахын продуктнуудые абаха табан жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ байhанаа мэдүүлээ.

Ажахын доторой арга боломжонуудые хаража үзөөд, энэ колхозой гэшүүд 1975 ондо бэелүүлхээр ехэ зорилгонуудые урдаа табяа.

Гектар бүриhөө 16 центнер ооhо таряа, 110 центнер хартаабха, 150 центнер овощ, 220 центнер кукурузын ногоо, сабшалангай гектар бүриhөө 17 центнер үбhэ хуряаха гэжэ шиидээ. Энээнэй ашаар гүрэндөө газар тарялангай продукци худалдаха түсэбөө дүүргээд, ниитын адууhа малдаа 33 мянган центнер үбhэ, 11 мянган тонно силос, 3 мянган центнер сенаж, 24 мянган центнер таряа талханай зүйл бэлэдхэхэ болонхой.

Абаhан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлхын тула хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ машинануудаа февралиин 23, тракторнуудаа — мартын 1 болотор заhабарилжа дүүргэхэ, тариалан, сабшалан дээрээ 12 мянган тонно наг шэбхэ, 900 тонно минеральна үтэгжүүлгэ гаргаха байна. Эрхим шанартай үрэhэ хэрэглэхэ юм.

Колхозой hаалишад үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 2.150 килограмм hү hааха уялга абанхай.

Тиихэдээ тэдэнэр ажалай бүтээсэ 5 процентээр дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэн 10 процентээр хямдаруулха байна. Жэлэй туршада хоёр айлай байха 15 гэр, гурбан теплицэ баригдахаар хараалагдаа.

Колхозой гэшүүд социалис мүрысөөндэ «Прибайкальский» совхозойхидые уриhан байна. Энэнь халуунаар хүлеэгдэн абтаа.

ТҮСЭБТЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ НАЙДАМТАЙ АЛХАМ

СССР-эй арадай ажахые 1974 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

1974 ондо орон дотор гэл[illegible] ажа зүйлэй продукцинуу[illegible] үйлэдбэрилгэ иимэ бо[illegible] гээд ССР-эй ЦСУ-гай [illegible] дотор саашадаа эх[illegible]: электрын элшэ ху[illegible] — 975 миллиард кило[illegible]-час; нефть (газай кон[illegible] оруулаад) — 459 [illegible] тонно; газ — 261 [illegible] миллиард кубическа метр; [illegible] нүүрһэн — 684 мил[illegible] тонно; шэрэм — 99,9 [illegible] тонно; булад — [illegible] миллион тонно; хара [illegible] прокат — 109 [illegible] тонно; түмэрэй ру[illegible] — 226 миллион тонно; [illegible] үтэгжүүлэгшэнүүд [illegible] единицээр) — 80,3 [illegible] тонно; тэжээлтэ бо[illegible] (100 процентэ [illegible]) — 19,3 миллион [illegible] ургамалнуудые хам[illegible] химическэ зүйлнүүд [illegible] единицээр) — 387 [illegible] тонно; химическэ ута[illegible] — 887 мянган тонно; ав[illegible] машина — 47,1 милли[illegible]; металл отолдог [illegible] станогууд — 225 мянган хэ[illegible], тэрэ тоодо программа [illegible] станогууд — [illegible] мянган хэһэг; прибор[illegible] автоматизацийн [illegible] — 3,8 миллиард [illegible]; тоолон тодорхой[illegible] техникын хэрэгсэлэй [illegible] ба эдэнэй запасной [illegible] — 2,2 миллиард [illegible]; магистральна электро[illegible] — 358 хэһэг; ав[illegible] — 1.846 мян[illegible]; тэрэ тоодо: ашаа[illegible] — 666 мянган хэһэг, [illegible] — 1.119 мянган хэ[illegible]; тракторнууд — 531 [illegible] хэһэг, хүдөө ажахын [illegible] — 3,465 мил[illegible]; сааһан [illegible] тонно; цемент — [illegible] миллион тонно.

1974 ондо үйлэдбэрилэгдэһэн эд бараа: пумаажан 8.619 миллион дүрбэлжэн метр, ноохоо — 724 [illegible], улһан — 796 [illegible], торгон — 1.412 [illegible] дүрбэлжэн метр, оёмол [illegible] хунар — 18,1 мил[illegible]; нэхэгдэһэн [illegible] хубсаһан — 467 мил[illegible] хэһэг; арһан гутал — [illegible] миллион паар; махан [illegible] — 14,5 миллион [illegible]; малай тоһон — 1.260 [illegible] тонно; [illegible] зүйлнүүд — 23,1 мил[illegible] тонно; ургамалай тоһон [illegible] миллион тонно; [illegible] — 3,3 [illegible] тонно; часынууд — [illegible]0,6 миллион хэһэг, шаажан-[illegible]бар амһарта — 928 мил[illegible]он хэһэг; һайн шанартай [illegible]арта (шэлээр ба хруста[illegible]ар хэгдэһэн) — 293 миллион түхэригэй; радиоприёмнигууд ба радиолонууд — 8,8 миллион хэһэг; телевизорнууд — 6,6 миллион хэһэг; холодильнигууд — 5.442 мянган хэһэг; мотоциклнууд ба мотороллернууд — 960 мянган хэһэг; велосипедууд ба мотовелосипедууд — 4,8 миллион хэһэг; мебель — 4 миллиард түхэригэй.

1973 онойхиһоо үлүү ехээр үйлэдбэрилэгдээ гэбэл: электрын элшэ хүсэн — 60 миллиард киловатт-часаар; нефть (газай конденсат оруулаһан) — 29,9 миллион тонноор; газ — 24,2 миллиард кубическа метрээр; шулуу нүүрһэн — 16,9 миллион тонноор; шэрэм — 3,9 миллион тонноор; булад — 4,7 миллион тонноор; минеральна үтэгжүүлэгшэнүүд (условно единицээр) — 8 миллион тонноор; химическэ утаһан — 57,1 мянган тонноор; металл отолдог станогууд — 129 миллион түхэригөөр, приборнууд, автоматизацийн хэрэгсэлнүүд ба эдэнэй запасной частьнууд — 500 миллион түхэригөөр; автомобильнууд — 244 мянган хэһэгээр; тракторнууд — 31,5 мянган хэһэгээр; эд бүд — 148 миллион дүрбэлжэн метрээр; оёмол эдлэл хэрэгсэлнүүд — 600 миллион түхэригөөр; малай тоһон — 21,4 мянган тонноор; шаажан-шабар амһарта — 94 миллион хэһэгээр. Үнгэтэ ба хоморой металлнуудые, нефтихимиин продуктнуудые үйлэдбэрилгэ, нефть болбосоруулга, мүн бусад зүйлэй продукцинуудые үйлэдбэрилэн абалга дээшэлүүлэгдээ. Гол шухала ашагта малтамалнуудай хэбтэшэ нээлгэ үргэдхэгдэһэн байна.

Промышленностиин хүдэлмэридэ зарим тэды дутуу дунданууд бии байһаар байна гэжэ ССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ. Зарим предприятинууд продукци худалдаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар тогтоогдоһон даабаринуудаа дүүргээгүй. Каустическа содо, серно кислота, нефтеаппаратура, ороохо хураадаг комбайнууд, барилгын модо, целлюлозо, картон, зарим зүйлэй эд бүд, нэхэмэл доторбо ба гадар хубсаһа, арһан гутал, заганаһай продукцинууд, хубсаһа угаадаг машинанууд болон бусад зүйлэй хэдэ хэдэн продукцинуудые үйлэдбэрилэн гаргаха түсэб дүүргэгдээгүй; хаа хаанагүй эрхим һайн шанартай, шухала хэрэгтэй эдлэл хэрэгсэлнүүд бүтээн гаргагдаагүй. Олониин предприятинууд үйлэдбэрээ саашадань хүгжөөхэ арга нөөсэнүүдээ үшөөл бүри хүсэдөөр ашаглангүй. Үйлэдбэриин хүсэнүүдые, хүдэлмэриин саг, түүхэй эд ашаглалгада дутуу дунданууд ушаржа байһаар. Ашаглалгада оруулагдаһан хэдэ хэдэн барилгануудта продукцинуудые үйлэдбэрилгэн, эдэнэй өөрын үнэ сэн хямдаруулгын, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын проектэ дүнгүүд удаанаар дүүргэгдэнэ. Эрдэм, техникын туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар хараалагдаһан хэдэ хэдэн даабаринуудые хүсэд дүүргэгдээгүй.

1974 ондо сагай уларилай таарамжагүй байгаашье һаань, хүдөө ажахын ажалшад 195,6 миллион тонно ороохо таряа хуряагаа. Сэбэрлэгдээгүй хлопкой болон бусад хэдэ хэдэн ургамалнуудай яһала һайн ургаса абтаһан байна. Мяха, һү, үндэгэ, ноохо үйлэдбэрилгэ ехэдхэгдээ.

Үнгэрһэн жэлдэ ороохо таряа хуряалга урда урдын жэлнүүдтэйхидэл дээшэ байбашье, эгээл үндэр баян урагсатай 1973 онойхиһоо халта доошоо байгаа. Ороохо таряанай гол ургамал болохо шэниисэ — 83,8 миллион тонно, кукуруза 12,1 миллион тонно хуряагдаа. Урда тээнь ургуулагдаагүй ехэ барайгар хуряагдаа — 1,9 миллион тонно. Түсэбтэ табан жэлэй түрүүши гурбан жэлэй дундуур хэмжээнһээ дээшэ урагса — 73 миллионһоо үлүү тонно ороохо таряа гүрэндэ худалдаагдаба. Ороохо таряагүрэнэй нөөсэдэ оруулагдаһан байна. Поволжын, Хойто Кавказай, РСФСР-эй түбэй районуудай, Украиныш ССР-эй ажалшад ороохо таряа ургуулан абалгада ехэ хубитаяа оруулаа. Белоруссиин ССР-тэ, Прибалтикын республиканууд үндэр баян ургаса хуряагдаа.

1974 ондо таряашад һайн ажаллажа, 1973 ондо туйлаһан амжалтаяа арбадхан бэхижүүлэн байна. 8,4 миллион тонно сэбэрлэгдээгүй хлопок гүрэндэ тушаагдаба. Хлопок ургуулгын гүрэнэй түүхэдэ иимэ ехэ амжалта туйлагдаагүй юм. Узбегэй ССР-эй ажахынууд — 5,3 миллион тонно, Туркмениин ССР-эй ажахынууд 1 миллионһоо үлүү тонно сэбэрлэгдээгүй хлопок гүрэндэ тушаагаа. Таджигай, Азербайджанай, Казахай ССР-нүүд хлопогой һайн ургаса абаһан байна.

1975 ондо хүдөө ажахын үндэр баян ургаса хуряаха талаар, орон доторнай габшагай ажал бурьялна. Энэ жэлдэ хуряажа абахын тула 33,7 миллион гектар дээрэ намарай тарилга хэгдээ һэн. 116,2 миллион гектар гэхэ гү, али 1973 онойхиһоо 11 миллион гектараар ехэ талмай дээрэ намарай паар хахалагдаа.

Колхоз, совхозууд 1975 оной хабарай тарилгада үргэнөөр бэлэдхэл хэжэ байна. Ажахынууд һайн шанартай үрэһэ хүрэнгөөр хангагданхай. Үргэн ехэ талмай дээрэ шииг нойто бариха хүдэлмэри хэгдээ, хүдөө ажахын оньһон техникэ эршэмтэйгээр заһабарилагдаа, нёдондо жэлэйхиһээ ехэ үтэгжүүлгэ таряалан дээрэ гаргагдаа.

Малай ба шубуудай тоо толгой олошоруулха ба ашаг шэмыень дээшэлүүлгэ хангагдаа.

1974 ондо мяха үйлэдбэрилгэ 7,3 процентээр, һүн — 4 процентээр, үндэгэн — 7 процентээр, ноохон — 6,4 процентээр 1973 оной хэмжээнһээ дээшэлээ. Энэ үе соо нэгэ үнеэнһээ һү һаалга дунда зэргээр 2 процентээр дээшэлһэн байна.

Гэхэтэй хамта зарим колхоз болон совхозуудта малай тоо толгой олошоруулга ба ашаг шэмыень дээшэлүүлгэ удаанаар ургаһан, тэжээл бэлэдхэхэ түсэб дүүргэгдээгүй: ажалай болон мүнгэ зөөриин гаргаша ехэ байһаар; фермэнүүдэй ажал комплексноор оньһожоруулха хүдэлмэри хангалтагүй гээд СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

Мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдан абалга бүхы категориин ажахынуудта иимэ байба: мал болон шубууд амидын шэгнүүрээр — 16,2 миллион тонно, сэбэр мяханай шэгнүүрээр — 10,6 миллион тонно; һүн — 55,8 миллион тонно; үндэгэн — 30,9 миллиард. Союзна бүхы республиканууд мал, шубуу, һү ба үндэгэ гүрэндэ худалдаха арадай ажахын түсэбые үлүүлэн дүүргэнхэй.

Колхозуудай олзо доход 24 миллиард шахуу түхэриг боложо, 1973 оной хэмжээндэ үлөө. Гэбэшье 1971—1973 онуудай дунда зэргын хэмжээнтэй жэшэбэл, 5 процентээр ехэ болоно. Совхозууд бүхы дээрээ олзотойгоор жэлээ дүүргэһэн байна. Оронойманай бүхы совхозуудай 80-һаа дээшэ процент 1974 оной эсэстэ ажахын тоосоондо гүйсэд ороод байгаа.

Хүдөө ажахын материально-техническэ үндэһэ һуури улам бэхижүүлэгдэжэ үргэлжэлөө.

Хүдэлмэриин бүхы комплекснуудай талаар хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ гүрэнэй болон колхозуудай капитальна хүдэлмэриин һомололго 28,4 миллиард түхэриг болоо. 1973 онойхитой сасуулбал, гүрэн болон колхозуудай капитальна хүдэлмэридэ зорюулһан мүнгэ зөөри 9 процентээр дээшэлээ.

Хүдөө ажахымнай 63,9 миллион тонно минеральна үтэгжүүлгэ абаа гэхэ гү, али 1973 онойхиһоо 5,4 миллион тонноор ехэ болоно, тиихэдэ 2 миллион тонно тэжээлэй холисо гэхэ гү, али 528 мянган тонно урда жэлэйхиһээ ехээр абаа. Хүдөө ажахыда гол шухала техникэ, минеральна үтэгжүүлгэ болон тэжээлэй холисонуудые үгэхэ түсэбүүд үлүүлэн дүүргэгдээ. Таряа хуряалгын комбайн болон калийна үтэгжүүлгэ үгэхэ түсэб дүүргэгдээгүй.

2,3 миллион гектар талмай дээрэ модо тариха хүдэлмэри хэгдэнхэй.

Бүхы түрэлэй транспортаар ашаа шэрэлгэ 4,9 триллион тонно-километр боложо, урда жэлэйхитэй сасуулхада 6,5 процентээр дээшэлээ. Түмэр замай, далайн, гол мүрэнүүдэй уһан замай ба автомобильна транспортаар ашаа шэрэхэ түсэб, агаарай транспортаар ашаа болон пассажирнуудые зөөхэ түсэб болзорһоо урид дүүргэгдээ. Пассажирнуудые зөөлгэ 700 миллиард пассажиро-километр боложо, 6.5 процентээр дээшэлээ.

Хэлхеэ холбооной предприятинууд (почта, телеграф, телефон, радио) жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ, 1973 онойхитой сасуулбал, продукциинь ниитэ хэмжээн 8 процентээр дээшэлээ. Олзо доход оруулха түсэбынь үлүүлэн дүүргэгдээ.

Үнгэрһэн жэлдэ гүрэнэй промышленна 350 шахуу шэнэ предприяти ашаглалгада үгтөө, тэрэшэлэн хүдэлжэ байһан предприятинуудта тон олон шэнэ цех ашаглалгада оруулагдаа.

Хүдөө ажахыда гүрэнэй болон колхозуудай мүнгэ зөөреэр 4,3 миллион толгой үхэрэй багтаамжатай байра, 3,7 миллион гахайн, 5.6 миллион хониной байра, 23 миллион шубуунай байра ашаглалгада үгтэһэн байна. 1,1 миллион толгой гахай шахан таргалуулха гүрэнэй томо комплекснууд ашаглалгада оруулагдаа. Уһалагдадаг 1 миллионһоо дээшэ гектар шэнэ газар ашаглагдаба. РСФСР-эй хара хүрьһэгүй зонодо 320 мянган гектар газарай хүрьһэн һайжаруулагдаа.

Арадай ажахын капитальна хүдэлмэридэ бүхы эрошоор һомологдоһон мүнгэнэй хэмжээн 105,7 миллиард түхэриг болоо. Энээниие 1973 онойхитой жэшэхэдэ, капитальна бүхы һомололго 7 процентээр дээшэлбэ. Барилга дээрэ ажалай бүтээсэ 5,9 процентээр ургаа.

Урда жэлэйхитэй сасуулхада, подрядна хүдэлмэриин хэмжээн 6 процентээр ехэ болоо; подрядна хүдэлмэриин түсэб 99 процент дүүргэгдэбэ. Колхоз хоорондын барилгын организацинуудай хүдэлмэриин хэмжээн 9 процентээр дээшэлүүлэгдээ.

1974 ондо барилга-хабсаралгын 1.574 трест, гэр барилгын комбинат болон подрядна бусад организацинууд түсэблэлгын ба экономическа талаар урмашуулгын шэнэ гуримаар хүдэлжэ, арадай ажахын подрядна бүхы хүдэлмэриин 51 процентые өөһэдынгөө хүсөөр хэһэн байна.

Үнгэрһэн жэлдэ барилгын техническэ хэмжээе саашадань һайжаруулха талаар хүдэлмэри хэгдээ. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин өөрынь үнэ 0,4 процентээр хямдаруулагдаба. Олзо доход оруулгань 10 процентээр дээшэлээ.

Капитальна барилгада ехэхэн дутуу дунданууд бии гээд СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ: арадай ажахын ба промышленностиин хэдэ хэдэн һалбаринуудта гол фонднууд болон үйлэдбэриин хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха түсэбүүд дүүргэгдэнгүй үлөө; зарим барилганууд дээрэ барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэб дүүргэгдээгүй, түхеэрэлгэ болон проектно-сметнэ документациар саг соогоо хангагдаагүй. Жэл соо дүүргэгдээгүй барилгын хэмжээн нэгэ бага дээшээ боложо, тогтоогдоһон нормоһоо халиһан байна. Барилга-хабсаралгын олохон организацинууд подрядна хүдэлмэриин, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ ба олзо доход оруулха түсэбүүдээ дүүргээгүй. Арадай ажахыда хүдэлжэ байһан хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай жэлэй дунда зэргын тоо 99,6 миллион хүн боложо, жэл соо 2 миллион хүнөөр олошороо гэхэ гү, али 2,2 процентээр дээшэлээ. Колхозуудай ниитын ажахыда хүдэлжэ байһан колхознигуудай жэлэй дунда зэргын тоо 15,7 миллион хүн болоо. Урда жэлнүүдэйхидэл адли хамаг хүнүүд ажалтай байгаа, оронойманай зарим районуудта хүдэлмэришэдэй хүсэн дуталдаһан байха юм.

Ажалшадай бодото олзо доход жэл соо хүн бүхэн дээрэ абахада, 4,2 процентээр ургаа.

1974 ондо хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай доодо захын ажалай түлөөһэн 70 түхэриг хүрэтэр дээшэлүүлэгдээ. Тиихэтэй хамта арадай ажахын үйлэдбэриин һалбаринуудта ажаллажа байһан хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһэнэй тарифна түлөөһэн мүн лэ дээшэлүүлэгдэһэн байна. Үнгэрһэн жэлдэ энэ хэмжээ ябуулга Казахай ССР-тэ, Дунда Азида, Волга шадар, Волго-Вятска райондо, Донбасс болон Ростовско областьдо хэгдэжэ дүүрээд, оронойманай бусад ондоо районуудта эхилэнхэй. РСФСР-эй хара хүрьһэгүй зонын хүдөө ажахы ба ой модоной ажахынуудай тракторист-машинистнүүдэй ажалай түлөөһэн дээшэлүүлэгдэһэн. Уураал шадарай промышленностиин, барилгын, транспорт болон хэлхеэ холбооной предприятинуудай хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай ажалай түлөөһэндэ районно коэффициентнүүд бии болгогдоо.

Ажалай эгээл бага түлөөһэ дээшэлүүлэгдэһэн районуудта һарадаа 70 түхэриг хүрэтэр ажалай түлөөһэ абадаг хүдэлмэришэд болон алба хаагшадһаа налог абалга болюулагдаба, һарадаа 90 түхэриг хүрэтэр ажалай түлөөһэ абагшадһаа налогойнь хэмжээн доошолуулагдаба.

1973 ондо хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай ажалай һарын дунда зэргын түлөөһэн 134,9 түхэриг байгаа һаа, үнгэрһэн жэлдэ 140,7 түхэриг боложо, 4,3 процентээр дээшэлбэ. Колхознигуудай ажалай түлөөһэн 5 процентээр дээшэлээ.

Хэрэглэмжын ниитын фонднуудһаа хүн зоной абадаг тэдхэмжын хэмжээн 83 миллиард шахуу түхэриг боложо, 1973 онойхиһоо 5 миллиард түхэригөөр ургаба.

1974 ондо салин хүлһэ багаар абадаг бүлын үхибүүдтэ тэдхэмжэ бии болгогдоһон ба инвалидууд болон тэжээхэ хүнөө алдаһан бүлэнүүдтэ пенсионно тэдхэмжэ һайжаруулагдаа.

Ажалшадай нөөсэлэлгын кассануудта хадагалһан мүнгэнэй хэмжээн 10,2 миллиард түхэригөөр ехэ болоо.

Гүрэнэй урьһаламжануудай облигацинууд болзорһоо урид түлэгдэжэ эхилээ.

Гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанай эд бараанай эрьесэ 195 миллиард түхэриг боложо, 1973 онойхитой сасуулбал, сасуулагдамал сэнгээр 10,9 миллиард түхэригөөр дээшэлээ. Орон доторнай эд бараа наймаалха жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ 99,5 процент болоо. Наймаалагдадаг эд бараанай хэмжээнэй улам ургажа байбашье һаа, зарим эд бараагаар хүн зоной эрилтэ хүсэд дүүрэнээр хангагданагүй.

Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха хүдэлмэриин хэмжээн 9,5 процентээр ургаа, тэрэ тоодо хүдөө нютагуудта — 12,3 процент. Ажаһуудалай эрилтэ хангаха хүдэлмэриин түсэб дүүргэгдэһэн байна.

Оронойманай экономикын саашанхи хүгжэлтэ, худалдаа наймаанай ба хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха хүдэлмэриин ургалта мүнгэнэй эрьесын тогтууритай байха арга боломжо хангана.

Гэр байрын ба культурна ажаһуудалай барилга үргэн далайсатайгаар эрхилэгдэнэ. Гүрэнэй, колхозуудай ба ажалшадай хубиин мүнгэ зөөреэр 2 миллион 250 мянган шэнэ квартира ба үмсын гэрнүүд ашаглалгада үгтөө. Тэдэнэйнь байрын талмай 110 миллион дүрбэлжэн метр болоно. Үнгэрһэн жэлдэ 11 миллион хүн байдал һуудалаа һайжаруулһан байха юм. Юрэнхы һуралсалай 1,6 миллион һурагшын һууритай һургуулиин шэнэ байранууд, 420 мянган үхибүүнэй һууритай саад-яслинууд, олон тоото больница, поликлиника ба культурно-ажаһуудалай байранууд ашаглалгада үгтөө. Город болон хүдөө нютагуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Арадай гэгээрэл ба соёл болбосорол улам хүгжөөгдэһэн байна. Хүн зондо медицинскэ туһаламжа хүргэхэ хүдэлмэри һайжаруулагдаа.

1975 оной январиин 1-дэ Советскэ Союзай хүн зоной ниитэ тоо 253,3 миллион болоһон байна.

(ТАСС).

ЗУРААШАДАЙ УУЛЗАЛГАНУУД

Уран зурагаар һонирходоггүй хүн хомор байха. Уран зураг һайхашаан харадаг, мүн өөрөөшье зурадаг хүнүүд манайда олон. Тэдэнэй уран бүтээлнүүд республиканска болон бусадшье выставкэнүүд дээрэ амжалтатайгаар табигдажа байдаг гээшэ.

1973 оной октябрь һарада болоһон тусхай һургуулигүй уран зураашадай Бүхэроссин выставкэ дээрэ манай республикын бүлэг зураашадай уран бүтээлнүүд амжалтатайгаар табигдаа бэлэй. Тусхай һургуулигүй уран зураашадай клубай һаяхан болоһон суглаан дээрэ Бүхэроссин выставкын дипломууд зарим зураашадта барюулагдаа. П. Коршунков, В. Конечных, Г. Лисянский, М. Лобанов гэгшэдтэ Буряадай АССР-эй культурын министр П. Н. Шимаев сугларагшадай альга ташалган доро II шатын дипломуудые барюулаа.

1974 оной август һарада болоһон «Ажалай алдар соло» гэһэн уран зурагай Бүхэсоюзна выставкэдэ хэдэн зураашадай уран бүтээлнүүд табигдаһан. Энэ выставкэдэ амжалтатайгаар хабаадаһан уран зураашад А. Поляков, М. Абламский, М. Донской, В. Конечных, Д. Баторов гэгшэд выставкын эмхидхэлэй комитедэй грамотануудаар шагнагдаа. Облпрофсоведэй культурын таһагые даагша А. Е. Совгир эдэ нүхэдтэ грамотануудые, дурасхаалай значогуудые, выставкын каталог барюулаа.

Тусхай һургуулигүй уран зураашадай клубта энэ үдэр уран зурааша В. С. Конечных нүхэрэй 45 наһанай ой тэмдэглэгдээ. Искусство шэнжэлэгшэ А. С. Чайковский уран зураашын бүтээлнүүд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. Уран зураашад хани нүхэдтөө өөһэдынгөө зурагуудые дурасхаал болгон бэлэглээ.

Мүн энэ үдэр Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшад М. К. Москвитин, В. С. Конечных, А. С. Чайковский гэгшэд выставкэ тухай һонирхолтой хөөрөө хээ.

Б. БАТОЕВ.

Индиин республика болгогдоһоор 25 жэлэй ой январиин 26-да гүйсэбэ

ЭРТЭ УРДЫН ОРОНОЙ ЭДИР НАҺАН

ЗҮҮН-УРДА АЗИДАХИ эгээн ехэ — Бокарын (Бихар штат) булад хайлуулгын заводто нэгэтэ командировкоор ошоод, бусажа ябаха замдаа шулуу нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй Калькуттада нээгдэхэ зүблөөндэ Бханбадһаа ерэжэ ябаһан бүлэг инженернүүдтэй танилсаа һэм. Тэдэнэр ямаршьеб асуудал зүбшэн хэлсэһээр вагоной уужам купе худар оробод. 25 жэлэйнгээ ойе январиин 26-да тэмдэглэжэ байһан республикын сасуутан — залуу мэргэжэлтэд болохоёо байгаа зүблөөнэй зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаһан асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэһыень байн ойлгоо һэм. Ороной социально-экономическа хүгжэлтэ дэбжэлтэ тухай, туйлалтанууд ба бэрхэшээлнүүд тухай, Бихар штадтахи байдал болон тэрэниие саашадань хүгжөөхэ хараа түсэбүүд тухай эдэнэр ехэл һ о н и р х о л т ойгоор, абьяастайгаар намда хөөрэбэ.

Ороной хойто захадахи эгээн ехэ штадуудай нэгэн — Бихарта 60 миллион шахуу зон ажаһуудаг. Тэрэниие Индиин «хара бриллиант» гэжэ нэрлэдэг юм. Эндэ шулуу нүүрһэнэй барагдашагүй ехэ баялигууд бии. Тиимэһээ мүнөө үедэ элшэ хүсөөр дуталдажа байһан орониие гээгдэлһээ гаргаха хэрэгтэ тэрэ шухала үүргэ дүүргэхэ байха. Шулуу нүүрһэнэй промышленностиие хурдан түргэнөөр хүгжөөхын тула Индиин правительствын буурашагүй анхарал хандуулһанай ашаар һүүлэй жэлнүүдтэ республика дотор нүүрһэ малтан абалга нилээд үргэдхэгдөө. 1974—1975 онуудай финансын жэлэй юһэ һарын турша соо нүүрһэ малтан абалга 62,5 миллион тоннодо хүргэгдэхөөр хараалагдана. Үнгэрһэн финансын жэлдэ 56.8 миллион тонно шулуу нүүрһэн малтагдаа һэн.

Индиин шулуу нүүрһэнэй бүхы промышленностиие 1972 — 1973 онуудта гүрэнэй мэдэлдэ оруулһанай ашаар иимэ ехэ үрэ дүнгүүд туйлагдаа. Национальна индустриин энэ шухала һалбарида зорюулжа гүрэн ехэ мүнгэ һомолно. Гансахан мүнөө жэл шулуу нүүрһэнэй промышленностьда 1.670 миллион рупий һомологдохо юм. Энэнь урда тээхи табан жэлдэ шулуу нүүрһэнэй шахтануудай урдын, үмсын эзэдэй һомолһон мүнгэнһөө таба дахин шахуу ехэ.

Бихар штат бүхы орондоол адляар хүгжэлтын бэрхэшээлтэй байдалда оронхой. Инди удаан саг соо Англиин колонизаторнуудай дарлалта мүлжэлгэ доро байһан юм. Тиихэдэ колонизаторнууд Индиин байгаалиин баялигуудые айхабтар ехээр үрижэ, национальна индустриин хүгжэлтэдэ, социальна ба экономическа дэбжэлтэдэ али болохоор тойбо тагаһан байгаа. Бэеэ дааһан байдалтай болоһонһоо хойшо колониализмһаа үлэһэн хүшэр бэрхэшээлтэй бүхы асуудалнуудые богонихон болзор соо шиидхэжэ шадахагүй байһаниинь эли ааб даа.

Тиимэһээ энэ орон үгытэй байдалтай байһаар, хүдэлмэригүйдэлгэ ушарһаар. Хүн зоной нилээд ехэ хубинь үзэг бэшэг мэдэхэгүй зандаа. 1971 ондо хүн зоной тоое бүридхэһэн мэдээнүүдэй ёһоор, Индиин улад зоной оройдоо 30 хубинь бэшэжэ, уншажа шадаха байһан юм.

Правительствын бэелүүлдэг түрүү хараа бодолто хэмжээ ябуулгануудта дураа гутаһан энгэй баяшуул элдэб эсын харата ябуулгануудые хэнэ. Промышленнигууд мүнгэ һомололгоёо хорооно, хонжоо наймаашад, помещигууд ороохо таряагаа, мүн хүн зондо шухала хэрэгтэй бусад эд бараагаа нюуна. Энээнһээ уламжалан, магазинуудта тиимэ зүйлнүүд дутана. Тиигээд тэдэниие дэлгүүр дээрэ гурба дахин үнэтэйгөөр худалдана.

Хархис хүсэнүүд тиигэжэ орон доторхи байдалые зүришэлдөөтэй, хүлгөөтэй болгоно, правительствын бэелүүлдэг политикада хүн зоной дураа гутахыень баадхаха гэжэ оролдоно.

Түрүү хараа бодолтой ажал ябуулагшадые алаха, демократическа партинуудай ба эмхинүүдэй байрануудта добтолхо гэхэ мэтын хорото муухай ааша хэрэглэгдэнэ.

Жэшээнь, Дж. Нарайанай хүдэлөөн гэдэг Бихартахи ябуулгаяа һүжэрөөжэ байна. Энэ хүдэлөөн гүрэнэй секторэй предприятинуудые үмсын болгохо, аграрна хүбилалтануудта эсэргүүсэн, Советскэ Союзтай ба бусад социалис оронуудтай харилсаа холбоо хүгжөөлгэдэ эсэргүүсэн тэмсэнэ. Правительствада эсэргүү ябуулга Бихарта эмхидхэхэ гэһэн һэдэлгэ Дж. Нарайанай хүдэлөөн бусад хархис бүлэгүүдэй дэмжэлгээр нёдондо жэлэй һүүл багта үүдхэглэһэн

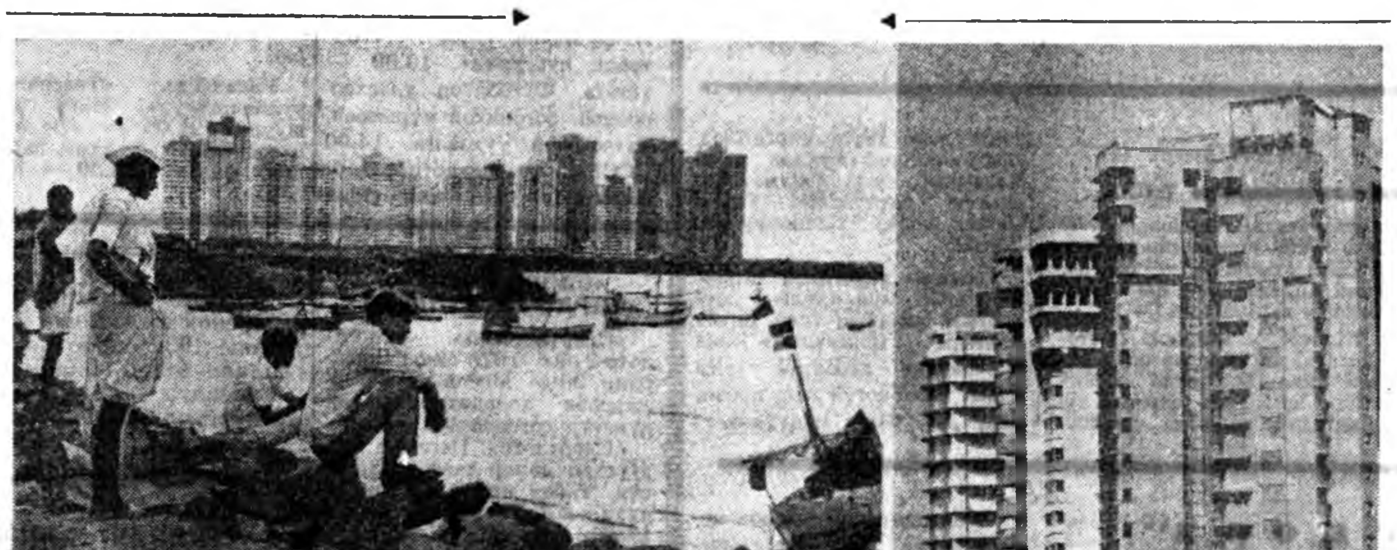

Январиин 26 — Индиин арадай национальна һайндэр. Энэ үдэр 1950 ондо Инди республика болоо гэжэ соносхогдоһон байгаа.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Бомбей хото шадархи шэнэ барилганууд.

ТАСС-ай фотохроника.

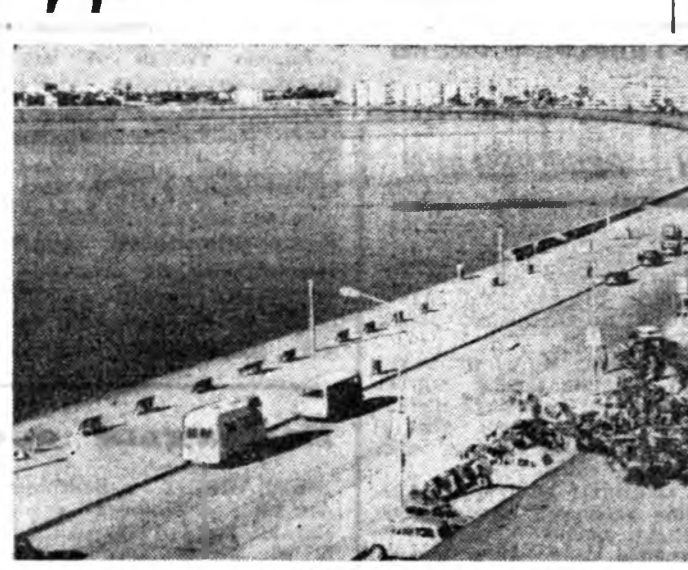

ИНДИ. Ороной худалдаа наймаанай ба аяншалгын хоёрдохи томо түбэй Бомбей хотын нэгэ хуби харуулагдана.

ЧТК—ТАСС-ай фото.

үнгэргэгдэжэ, хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү шанга харюу сохилто эмхидхэхээр эрид шиидэнхэй байһанаа тэдэниидэ хабаадагшад элирхэйлэн мэдүүлээ һэн.

Правительствын бэелүүлдэг социально-экономическа хэмжээ ябуулгануудые Индиин арад зоной һайшаан дэмжэдэг байһые Бихартахи хэрэгүүд элирхэйлэн гэршэлээ. Правительство национальна экономикоёо хүгжөөхэ, социалис оронуудтай харилсаагаа үргэдхэхэ хараа бодол баримтална.

Инди һүүлэй 25 жэлэй турша соо индустриализациин замаар урагшаа түргэн габшаһан байна. Мүнөөнэй индустриин шухала һалбаринууд — тоти нарин прибор бүтээлгэ, электронико, ядерна энергетикэ, самолёт бүтээлгэ эмхидхэгдээ; хүсэтэ электростанцинууд, булад хайлуулдаг, машина бүтээдэг заводууд баригдаа.

Ороной хүгжэлтэ дэбжэлтэдэ горитой үүргэ дүүргэдэг гүрэнэй сектор национальна промышленностиие эмхидхэн байгуулгада тон ехэ туһа хүргэнэ. Оронойноо бэеэ дааһан экономико хүгжөөн бэхижүүлхэ хэрэгтэ тус сектор ехээр туһална.

Гадаадын компаниинуудай зөөриие гүрэнэй мэдэлдэ абаһанай, шэнэ предприятинуудые бариһанай үндэһөөрнь гүрэнэй сектор үргэдхэгдэнэ.

СССР-эй, социалис хани эгэдэлтэ бусад гүрэнүүдэй туһаламжа гүрэнэй секторэй бии бололгодо, хүгжэлтэдэ шухала үүргэ дүүртэдэг байгаа, дүүргэжэ байһаар гэжэ Индиин политическэ, гүрэнэй элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад нэгэнтэ бэшэ сэхэ мэдэрхэ баатай болоһон байна. «Иимэ туһаламжагүйгөөр хара гү, али үнгэтэ металлургиие гүрэнэй мэдэлдэ абажа, нефть үйлэдбэрилэн абажа, хүндэ машина бүтээжэ, элшэ хүсэ элбэгжүүлжэ шадахагүй байгаабди, — гэжэ Индиин промышленна хүгжэлтын ба хангалгын министр Т. А. Паи ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ. — СССР-эй техническэ туһаламжаар баригдаһан, Ранчидахи хүндэ машина бүтээлгын, Хардвартахи электро-түхеэрэлгын заводууд. Дургапуртахи ашагта малтамал гарган абадаг завод ороной экономикые хүгжөөлгэдэ горитой нүлөө үзүүлнэ».

«Советскэ Союзтай хани харилсаагаа хүгжөөлгэ — манай правительствын национальна политикын жэшээ болоно, — гэжэ Индиин правительствын толгойлогшо И. Ганди неделидээ нэгэ удаа гарадаг «Шабистан» гэжэ журналай корреспонденттэй һаяхан хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ. — Экономическа хүгжэлтэдэмнай СССР-эй сэгнэшэгүй туһа хүргэдэг байһыень бидэ һайн ойлгонобди. Манай оронуудай хоорондохи хани барисаан амжалтатайгаар хүгжэнэ».

Мүнөө Инди эб найрамдалта, амгалан ёһоор зэргэ оршохо, империализмда ба шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүү тэмсэлэй политика залан сэхээр бэелүүлдэг, Ази түбидэхи эб найрамдалда дуратай эгээн ехэ гүрэнүүдэй нэгэн болоно. Тэрэнэй эдэбхитэй хабаадалгаар дэлхэйн тус районхи бүхы гүрэнүүдэй хоорондо хани хүршэ ёһоной харилсаа тогтоолгын үндэһэ һуури табиһан шухала хэлсээнүүд баталагдаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев 1973 оной ноябрь һарада хани ёһоной албанай хэрэгээр Индидэ ошоод байха үедөө парламент дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Индиин правительствын гадаадын политическэ хараа бодолые үндэрөөр сэгнэһэн юм.

Эртэ урдын, тиигэбэшье хододоо залуу орон дээгүүр шэнэ байдалай наран сасаран мандана. Индиин бэеэ даа һан байдалай туг — шара-улаан-сагаан-ногоон һудалтай туг президентын «Раштрапати Бхаван» гэжэ ордон дээгүүр надхан далбана.

Республикын байгуулагдаһаар 25 жэлэй ойн урда тээ ороһон бороо үдхэн надхагар кипарисуудые, платануудые һэргээжэ, бүри үзэсхэлэн һайхан болгобо. Гладиолус, ирис болон бамба сэсэгүүдэй хангал үнэрөөр агаар анхилна. Делиин «Раджпатх» гэжэ түбэй үйлсэ «Чакрын» мөөрэй дүрэ зурагуудтай элдэб тугуудаар гоёон шэмэглэгдэнхэй. Энэ хадаа хэтэ мүнхэдөө урагшаа дабшаха гэһэн удхатай, эртэ урда сагай һүлдэ тэмдэг гээшэ. Энэнь эртэ урдын ороной национальна экономикын бэеэ даа һан байдалай хүгжэлтэ дэбжэлтые һүлдэлэн харуулна.

Н. КОЛЬЦОВ.
(ТАСС-ай корр.).

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

АЛДАР СОЛОЁО ДУУДУУЛБА

Үнгэрэгшэ жэлдэ аймагай ажалшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдажа, түрүү һуури эзэлһэн коллективүүдэй дурасхаалда ажалай алдар солын Улаан туг аймагай түбтэ үргэгдэбэ. Мүрысөөндэ али коллектив түрүүлбэ гээшэб гэхэдэ, загаһа олзоборилдог Баунтын участок (начальнигынь В. М. Балдаев, партийна организациинь секретарь В. Л. Прохоров) үнгэрһэн жэлдэ 1734 центнер гэхэ бү, али түсэбһөө гадуур 634 центнер загаһа бариһан байна.

Мүн Карафтидай үйлэдбэриин участок (начальнигынь Н. И. Чернышев, партийна организациинь секретарь Н. П. Батахаев) алтатай элһэ малтаха жэлэйнгээ түсэб 117,9 процент дүүргэһэн байгаа. Тиихэдэ халтар хара үнэгэ тэжээдэг Окуневско ангай фермэ бусадай дундаһаа түрүү һуури эзэлбэ. Тус коллектив арһа тушааха түсэбөө 132, гүлгэ абаха түсэбөө 109,2 процент дүүргэжэ шадаһан байха юм.

Дээрэ дурсагдаһан коллективүүд юһэдэхи табан жэлэй һүүлшын жэлдэ ажалайнгаа бүтээсэ бүри дээшэлүүлхэ зорилгоор социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ эхилбэ.

А. ЦЫРЕНОВ.

Баунтын аймаг.

ШЭНЭ ФИЛЬМ БУУЛГАГДАХАНЬ

Республикымнай хүдөөгэй ажалшадай мүнөө үеын ажабайдал харуулһан үргэн экран дээрэ табигдаха уран һайханай, үнгэтэ кинофильм буулгажа абаха зорилготойгоор «Мосфильмын» киностудиин хүдэлмэрилэгшэд ерэнхэй. Фильмын сценарие нютагаймнай хүбүүн, кинорежиссёр Арья Дашиев Ленинскэ комсомолой шангай лауреат Виль Липатов хоёр бэшэһэн байна.

«Гурбан наран» гэһэн нэрэтэй тус фильмын режиссёрынь Арья Дашиев. Кино буулгагшань Тимофей Лебешев, уран зураашань Борис Царев гэгшэд болоно.

Артистнууд мүнөө кино буулгажа абаха газарнуудаа бэдэрхээ, республикын ажалшадай ажабайдалтай танилсахаяа ерэһэн байна. Шэнэ фильм буулгахадань Мосфильмын артистнуудһаа гадна, манай республикын театрнуудай артистнар болон ажалшад хабаадалсаха.

Эдэнэр байгша оной март һарын эхеэр республикын ажалшадай үбэлэй сагта ажаллажа байһан үе буулгажа абахаар бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ захалба. Апрель һарада Москвада, июнь — август һарануудта республикымнай ажалшадай хэжэ байһан хүдэлмэри буулгажа абаха юм.

И. ТУГУТОВ.

Спартакиада: ГУРБАДАХИ ҮДЭР

Конькигаар урилдагшадай дунда профсоюзай үбэлэй VIII спартакиадын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө эхилһэн мүрысөөнэй гурбадахи үдэр эрэшүүл, эхэнэрнүүд, эдир хүбүүд эгээл агшам саг харуулхые оролдоо. Эндэ эдир басагад урилдаагаа дүүргэжэ, Ольга Рухтина спартакиадын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Наташа Куликовская, Татьяна Загузина гэгшэд эрхимлэгшэһээ арба, хорёод очкогоор гээгдэжэ, удаадахи һууринуудые эзэлнэ. Ольга Рухтина богони — 500, 1.000, 1.500 метрэй зайнуудта урилдахадаа үетэн нүхэдһөө һайн бэлэдхэлтэй байба.

Мүрысөөнэй гурбадахи үдэр эдир хүбүүд 500 метрэй зайда урилдахаар стадионой елүүр дээрэ гараба. Эндэ «Локомотив» бүлгэмэй спортсменүүдэй дунда шанга тулалдаан эхилээ. Жэшээнь, Павел Пегов, Василий Соколовский, Сергей Абрамов гэгшэд энэ зайда урилдахадаа, спортын бусад бүлгэмүүдэй конькишадые холо ахижа гараба. Эдэ гурбанай дунда Павел Пегов зайгаа 44,7 секунда соо гаталжа, спартакиадын чемпионой нэрэ зэргэдэ түрүүшынхеэ хүртэбэ.

Эхэнэрнүүдэй дунда 1.000 метрэй зайда үнгэргэгдэһэн урилдаанай дүн хаража үзэхэдэ, эндэ «Локомотив» бүлгэмэй Татьяна Алеева, спортын мастернууд — Маргарита Журкина («Буревестник»), «Труд» бүлгэмэй Людмила Протасова гурбан түрүүшын гурбан һуури эзэлһэн байба.

1.500 метрэй зай. Эндэ эрэшүүл — СССР-эй спортын мастернууд Сергей Воронин, Сергей Можаев, Валерий Мунгалов, Сергей Муратов гэгшэдэй дунда жэл бүри шанга тулалдаатай урилдаан болодог юм. Тиин спартакиадын чемпионой улаан торгон лентын түлөө урилдаан эхилбэ. Түрүүшын 500 метрэй дүн гаргахада, Муратов, Можаев, Мунгалов гурбан алининь алин гэшэгүй гэхээр бэе бэеэ һэлгэлдэжэ байгаад, урилдан үнгэрхэдөө аб адли саг харуулһаар саашалба... Эндэ бусадһаа түрүүлэн Сергей Можаев зайгаа 2 минута 19,2 секунда соо гаталжа, түрүү һуури эзэлээ. Эрхимлэгшэһээ нэгэ алхамаар хожомдоһон Муратовынь хоёрдохи һуури эзэлхэ баатай болоно.

Энэ үдэрэй мүрысөөнэй һүүлшын — 3.000 метрэй зайда эдиршүүлэй дунда үнгэргэгдэһэн урилдаанда Павел Пегов зайгаа 4 минута 54,8 секунда соо гаталхадаа, хоёрдохёо спартакиадын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхэ болобо.

Гурбан үдэрэй туршада үргэлжэлһэн нааданай дүн гаргахада 648 очкотой болоһон «Локомотив» бүлгэмэй команда түрүүлжэ эхилбэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Эдиршүүл сооһоо эрхимлэжэ ябаһан Павел Пегов. Эдир басагад сооһоо спартакиадын чемпион болоһон Ольга Рухтина.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

СПОРТЗАЛТАЙ БОЛОБО

Захааминай аймагай Хамниин совхозой залуушуул спортдо ехэ дуратай юм. Теэд гансал спортзалгүй дээрэһээ нютагайнгаа хүн зониие спортивна һорёонуудта олоор хабаадуулха аргагүйдэгшэ һэн. Тэдэнэй хүсэл эрмэлзэл бэелүүлэгдээ. Һаяхана эндэ спортын шэнэ зал баригдажа, ашаглалгада үгтэбэ.

Шэнэ спортзал хэдэн таһалгатай, тэндэнь элдэб секцинүүд хүдэлжэ эхилэнхэй. Колхозой залуушуул үдэшэндөө спортзалдаа сугларжа, сүлөөтэй сагаа ашатай туһатайгаар үнгэргэдэг болонхой.

Б. ОЧИРОВ.

ЕХЭ МҮРЫСӨӨНЭЙ УРДА ТЭЭ

СССР-эй арадуудай спартакиадада, Агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан мүрысөөн дүрэ булялдалгаар Улаан-Үдэ хотодо февралиин 5-һаа 9 болотор үнгэргэгдэхэнь. Алас-Дурна зүгэй зонын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ энэ нааданда Примориин, Хабаровска хизаарнуудай, Магаданай, Шэтын, Сахалинай, Амарай областьнуудай, Яхадай, Буряадай АССР-нүүдэй бүхэшүүлэй команданууд хабаадалсаха болонхой.

Зонын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөө үнгэргэхэ эмхидхэлэй комитет байгуулагдаа. Мүрысөөн «Труд» бүлгэмэй спортын ордон соо үнгэргэгдэхэөр хараалагдаба. Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн команда, спортсменүүдтэ барюулагдаха кубок, шангууд бэлэн болгогдоо. Энээнһээ гадна, барилдаанай гоё һайхан техникэ харуулһан бүхэшүүлдэ шангууд барюулагдаа.

— Урдандаа зоно болон РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэдэг мүрысөөндэ хабаадалсажа, барилдаанай дүршэлтэй болоһон спортсменүүд манай республикын нэрэ солые хамгаалха болонхой, — гэжэ республикын суглуулагдамал командын тренернүүд, СССР-эй спортын мастернууд В. Н. Иванов, Г. В. Баймеев гэгшэд хөөрэнэ.

Манай республикын суглуулагдамал командын бүридэлдэ СССР-эй спортын мастернууд Валерий Иванов, Олег Алексеев, Геннадий Махутов, Анатолий Амшеев, Илья Гармаев, мастерта кандидадууд Бато Дашинамжилов, Николай Чагдуров, Гармажап Цыренов, Зан Арменов, Кирилл Балдаев гэгшэд абтажа, эдэ үдэрнүүдтэ һорёо мүрысөө хэжэ эхилэнхэй. Эдэнэр лэ энэ ехэ мүрысөөндэ республикынгаа нэрэ солые хамгаалха болобо.

Манай корр.

ХИЛЫН СААНАҺАА

телефон-телеграф-радио

ЛОНДОН

АНГЛИИН ТҮРҮҮШЫН РЕФЕРЕНДУМ

ТАСС

Англиин премьер-министр Г Вильсон общинануудай палата дээрэ үгэ хэлэхэдээ, «юрэнхы дэлгүүртэ» Великобританиин хабаадаха тухай асуудалаар референдум 1975 оной июниин дүүрэтэр орон дотор үнгэргэгдэхэ юм гэжэ мэдүүлээ. Европын экономическа бүлэглэлдэ Англиин гэшүүн байха гуримуудые хаража үзэхэ тухай хөөрэлдөөнүүд «юрэнхы дэлгүүртэ» хабаатай 9 ороной хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо хэгдэжэ байна. Эдэ хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдэй эли боломсоорнь, хаража үзэгдэһэн гуримуудай үндэһөөр «юрэнхы дэлгүүртэ» үлэхэ гү, али тэрээнһээ гараха тухай шиидхэбэри правительство абаха байна.

Референдум үнгэргэхэ тухай хуулиин проект байгша оной апрель һарада парламент дээрэ хаража үзэгдэхөөр табигдаха юм гэжэ Вильсон тэмдэглээ.

«Юрэнхы дэлгүүртэ» Англиин хабаадаха тухай референдум ороной түүхэдэ түрүүшын референдум болохо юм.

ВАШИНГТОН

Эрдэмтэд һанаата болоно

ТАСС

Аэронавтикын ба замбуулинай дайда шэнжэлхэ талаар национальна управлениин бэелүүлжэ байгаа хэдэ хэдэн программые болюулжа, «алмаһан» мүнгэеэ пентагондо үгэхэ гэһэн түсэбүүд тушаа һанаата боложо байһанаа американ эрдэмтэд мэдүүлнэ. Газарые тойрон дабшадаг хэмэл ододой туһаламжаар ашагта малтамалнуудые элирүүлэн нээхэ, сагай уларил ба хүдөө ажахые хүгжөөхэ арга боломжонуудые шэнжэлхэ талаар НАСА-гай хэдэ хэдэн программые болюулха тухай хэлэгдэнэ гээд «Крисчен сайенс монитор» газетэ бэшэнэ.

Эрдэм-шэнжэлэлгын зорилгонуудта һомологдоһон мүнгэнэй зарим хубиие Обороной министерствын бюджедтэ оруулхые этигүүлэн найдуулхые һэдэн, пентагоной удамаршад США-гай захиргаанай-бюджетнэ управлениин хүдэлмэрилэгшэдтэ хашалта харшалалта хэнэ гээд газетэ тэмдэглэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

Хүшэр бэрхэтэй асуудал

ТАСС

США-да хүдэлмэригүйшүүлэй олошоролго эгээн хүшэр бэрхэшээлтэй асуудал болонхой. Декабрь һарын һүүл багта США-гай промышленна бүхы компанинуудай, эмхинүүдэй 75 процентнь ажалшадаа үсөөрүүлэн хорооһон байна.

Тиигэжэ США-да хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 6,5 миллиондо хүрөө. Ороной бүхы хүдэлмэриин хүсэнэй 7,1 процентнь ажаллаха аргагүй болоһон байха юм.

Ажалай министерствын мэдээнүүдэй ёһоор, промышленностьда илангаяа олон хүн хүдэлмэриһөө гаргагдаа. Гансал декабрь һарын һүүл багта 505 мянган хүн хүдэлмэригүй болоһон байна.

Барилгын промышленностиин хүдэлмэришэдэй 15 процентнь ажалһаа гаргагдаһан байна. Автомобильна промышленностиин хүдэлмэришэдэй 20 процентнь иимэ байдалда ороо. Жэшээнь, США-гай автомобиль бүтээдэг «Дженерал моторс» гэжэ ехэ компани хүдэлмэришэдэйнгөө гурбанай нэгэ хубиие ажалһаань гаргаһан гэхэ гү, али ажалай дүүрэн бэшэ неделидэ оруулһан байна. «Форд мотор» гэжэ компани хүдэлмэриингөө хүсэнэй хахадһаа үлүүень хороогоо.

БЕЛГРАД

ХАНИ ХАРИЛСААМНАЙ БЭХИЖЭНЭ

ТАСС

Европо түбидэ эб найрамдал бэхижүүлхэ, харилсаа холбоо тогтоохо хубилалтануудай боложо байһыень Югослави, Инди һайшаана гээд Индиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Я. Б. Чаванай хани ёһоной албанай хэрэгээр Югославида ерэһэн тухай, СФРЮ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй талаар Союзна секретарь М. Миничтэй хэһэн хөөрэлдөөнүүд тухай эндэ толилогдоһон хамтын мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

Дэлхэйн тус райондо эб найрамдал хангахын, эндэхи гүрэнүүдэй аюулгүй байдал бэхижүүлхын тула Вьетнамай асуудалаар Парижай хэлсээе шууд сэхээр бэелүүлгэ ехэ удха шанартай байха гэжэ хоёр тала тэмдэглээ. Булимтаран эзэмдэгдэһэн Араб газар нютагуудһаа Израилиин сэрэгүүдые дары түргөөр гаргаһанай, Палестинын араб зрадай үндэһэн эрхэнүүдые мэдэрһэнэй ашаар Дүтын Зүүн зүгтэ бата эб найрамдал хангажа болоно гээд хоёр тала хэлэһэн байна.

Югославиин, Индиин хоорондохи харилсаа холбоон улам үргэдэжэ байна гээд хоёр тала сэдьхэлээ хапангяар тэмдэглэхэ зуураа, промышленна кооперациие хүгжөөхэ, хоёр ороной хоорондын худалдаа наймаа үргэдхэхэ арга боломжонууд бии гээд тэмдэглээ.

Гадаадын оронуудтахи хүдөө ажахы

БУДАПЕШТ. Венгриин Арадай Республикын хүдөө ажахын кооперативуудай үнгэрһэн жэлэй ажалай дүнгүүд согсологдобо. 1973 онойхитой жэшэбэл, кооперативуудта үйлэдбэриин хэмжээн 9 процентээр ургажа, арадай ажахын түсэбөөр хараалагдаһан хэмжээе 4 миллиард форинтоор үлүүлхэ байна. Сагай уларилай таарамжагүйшэг байгаашье һаань, ажахынуудай ажалшад зорилгонуудаа амжалтатайгаар дүүргээ.

Байгша ондо хүдөө ажахын кооперативууд үйлэдбэриингөө хэмжээе үшөө 6,5 — 6,7 процентээр дээшэлүүлжэ, ажахынуудай үйлэдбэрилһэн продукциин нийтэ сэнгые 100 миллиард форинтдо хүргэхые түсэблэнэ.

АДДИС-АБЕБЭ. Эфиопиин хүдөө ажахын үйлэдбэриие дээшэлүүлхэ, таряашадай байдал һайжаруулха талаар шэглүүлэгдэһэн шухала хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые Эфиопиин Саг зуурын сэрэгэй захиргаанай комитет (ВВАК) абаба. Үтэгжүүлгэнүүдые, химикадуудые, хүдөө ажахын шухала хэрэгтэй оньһон техникэ худалдажа абахын тула таряашадта 14 миллион эфиопско доллар һомолхо гэһэн шиидхэбэри ВВАК абаа гээд эндэ соносхогдоо.

ХАРТУМ. Мал ажал мадаа Суданай хүдөө ажахын гол шухала һалбаринуудай нэгэниинь болоно. Орон дотор 40 гаран миллион үхэр мал, хонид тоологдоно. «Аль-Айям» газетэдэ толилогдоһон мэдээнүүдэй ёһоор, байгша оной һүүл болотор үхэр малай тоо толгой 14 миллиондо хүргэгдэхэ.

Суданда мал ажал хүгжөөлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Түсэбтэ табан жэлэй үндэһөөр 1975 оной дүүрэтэр орон дотор маха үйлэдбэрилэн абалга 600 мянган тоннодо хүргэгдэхэ байна.

(ТАСС).

ВАШИНГТОН

50 жэл үнгэрһэн хойно

ТАСС

Ами сагладаг, хорото гү, али иимэрхүү бусад газуудые, бактериологическа хэрэгсэлнүүдые дайнда хэрэглэхые хорихо тухай 1925 ондо Женевэдэ абтаһан протоколые, мүн бактериологическа, (биологическа), досоо бөөгнэрүүлдэг зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргахые хорихо тухай, эдэниие үгы хэхэ тухай конвенциие сенат эсэслэн баталһан байгаа. Тиин президент Дж. Форд энээндэ гар табиба.

Женевэдэ абтаһан протокол сенадай эсэслэн баталалгада аяар 1926 ондо табигдаһан юм. Теэд сэрэгэй тушаалтадай хашалта харшалалта доро хуули гаргагшад уласхоорондын шухала удха шанартай энэ документые эсэслэн баталалгүй хэдэн арбаад жэлдэ хойшолуулжа байгаа.

Гэбэшье химическэ гербицидүүдые, мүн «хүлгөө буһалгаае дарахын тула хэрэглэгдэдэг зүйлнүүдые» энэ протоколдо хабаатай гэжэ США тоолоногүй гээд президент Дж. Форд мэдүүлээ.

БОНН

Шэнэ „рекорд“

ТАСС

Байгша оной түрүүшын хэдэн 7 хоногой турша соо ФРГ-дэ хүдэлмэригүйшүүл улам олошорбо. Тусхай мэдээнүүдэй ёһоор, мүнөө үедэ хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 1 миллиондо хүрөө. Энэнь һүүлэй 16 жэлэй турша соо эгээл олон болоно. Саашадаа хүдэлмэригүйшүүл улам олошоржо байха гээд ажалай асуудалнуудаар федеральна управлениин президент Штингль багсаамжална.

Хэблэлдэ толилогдоһон мэдээсэлнүүд энэ багсаамжыень батална. Автомобильна, барилгын ба текстильнэ промышленностьда үнихэнэй хүшэр бэрхэшээлтэй болоһон байгаа һаань, харин мүнөө металлургическа, химическэ промышленностиин предприятинууд түбэг бэрхэшээлдэ орожо байна.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Январиин 27-һоо февралиин 2 болотор

ПОНЕДЕЛЬНИК, 27.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — Дамжуулгын программа. 19.05 — Һурагшадта «Горн» гэһэн дамжуулга. 19.45 — «Факел» — «Табан жэлэй алхамууд». 20.15 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 20.35 — «БАМ — агуу ехэ барилга». 21.05 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал. 21.15 — Соносхолнууд. 21.20 — «Облака» — уран һайханай фильм. 22.35 — Буряадай камерна оркестрэй концерт.

ВТОРНИК, 28.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — Дамжуулгын программа. 19.05 — Үхибүүдтэ - мультфильмнүүдэй программа. 19.45 — Телевизионно һонин. 20.05 — «Уран зурагай зонын дүрбэдэхи выставкэ». 20.35 — «Факел» — «Мэдэхэдэ һонин». 21.05 — «Ажалай эстафетэ» — 21.30 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 21.45 «Зүүн Сибирь» — киножурнал. 21.55 — Соносхолнууд. 22.00 — «Ринг» — уран һайханай фильм.

СРЕДА, 29.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Документальна фильмүүдэй программа. 10.40 — Общество тухай шэнжэлгэ. «Колхоз — социалис предприятиин түхэл шэнжэтэй үйлэдбэри» 11.10 — «Ухтада музей бии» (үнгэтэ). 11.45 — «Троянка ружа» — фильм-концерт. 12.15 — «Искусствын бэлигтэн — үхибүүдтэ» (үнгэтэ). 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — «Александр Пархоменко» — уран һайханай фильм. 14.25 — 14.35 — Забһарлалга. 14.35 — «Аха дүү арадуудай һаналаа нэгэдэлэй һайндэр» — телевизионно - документальна фильм (үнгэтэ). 15.50 — Фигурна һолжоролгоор Европын чемпионат. Хоёр хоёроороо һолжоролго, богонихон программа. Даниһаа дамжуулга хэгдэхэ. 16.40 — «Мүнөөнэй эрдэм ухаан». 17.10. «Семнадцать мгновений весны» — телевизионно уран һайханай олон серитэй фильм (1-дэхи сери). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Пропагандистнарта, һурагшадта туһаламжа» (буряадаар). 19.20 — Телевизионно һонин. 19.40 — Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 20.05 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал. 20.15 — Соносхолнууд.

«Орбита». 20.25 — **Үнгэтэ.** «Аха дүү арадуудай һаналаа нэгэдэлгын һайндэр» — телевизионно документальна фильм. (КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй Куба ошоһонһоо хойшо нэгэдэхи жэлэй ойдо). 21.40 — Забһарлалга. 21.50 — **Үнгэтэ.** Фигурна һолжоролгоор Европын чемпионат. Хоёр хоёроороо һолжоролго. Богонихон программа. Даниһаа дамжуулга хэгдэхэ. 22.40 — «Семнадцать мгновений весны» — телевизионно уран һайханай олон серитэй фильм (1-дэхи сери). 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — Москвадахи залуушуулай болон студентнэрэй хоорой концерт.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — «Александр Пархоменко» — уран һайханай фильм.

Улаан-Үдэ. 20.25 — Буряадай телевидени ба радиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 20.55 — «Суворов» — уран һайханай фильм.

ЧЕТВЕРГ, 30.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — **Үнгэтэ.** «Женщина с острова Кихну» гэжэ телевизионно-документальна фильмын премьерэ. 10.55 — «РСФСР эй хара бэшэ хүрьһэтэй зоно». 11.25 — «Уран зохёолшо Леонид Соболевой зохёолой хуудаһанууд». 12.10 — **үнгэтэ.** «Ищу друга» — телевизионно - документальна фильм. 12.20 — «Таанадта, эдир наһатан!». 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Шатарай һургуули». 13.30 — **үнгэтэ.** Футболоор уласхоорондын богонихон мүрысөөн. Түгэсхэлэй уулзалга. 14.00 СССР-эй арадай артист И. В. Ильинский уран гоёор уншаха. 15.10 — Техническэ забһарлалга. 15.20 — **Үнгэтэ.** Фигурна һолжоролгоор Европын чемпионат. Хоёр хоёроороо һолжоролго. Даниһаа дамжуулга хэгдэхэ. 16.50 — «Олон миллион хүнүүдэй ленинскэ һуралсал». 17.20 — «Семнадцать мгновений весны» — телевизионно уран һайханай олон серитэй фильм (2-дохи сери). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.00 — Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан дамжуулга. 19.30 — Телепанорама. 19.50 — «Зүүн Сибирь» — гэжэ киножурнал. 20.00 — «Коммунист» гэжэ телевизионно журнал. 20.30 — Соносхолнууд.

«Орбита». 20.40 — **Үнгэтэ.** Фигурна һолжоролгоор Европын чемпионат. Хоёр хоёроороо һолжоролго. Даниһаа дамжуулга хэгдэхэ. 22.10 — Техническэ забһарлалга. 22.20 — «Олон миллион хүнүүдэй ленинскэ һуралсал». «Ажалай шэн габьяа». Украинын КП-гэй Полтавска обкомой нэгэдэхи секретарь Ф. Т. Моргун дамжуулгада хабаадаха. 22.50 — «Семнадцать мгновений весны» — телевизионно уран һайханай олон серитэй фильм (2-дохи сери. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.20 — Аха классай һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. «Альтаир» гэжэ телевизионно клуб.

«Орбита». 19.00 — **Үнгэтэ.** Футболоор уласхоорондын богонихон мүрысөөн. Түгэсхэлэй уулзалга. 19.30 — СССР-эй арадай артист И. В. Ильинский уран гоёор уншаха.

Улаан-Үдэ. 20.40 — «Экран дээрэ — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн». «За нами Москва!» — уран һайханай фильм.

ПЯТНИЦА, 31.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Социалис оронуудай хани нэгэдэл». Германиин Демократическа Республика. 10.35 — **Үнгэтэ.** Эрдэмтэдэ үгэ үгтэнэ. Академик В. И. Смирнов үгэ хэлэхэ. 10.50 — А. С. Пушкин «Моцарт ба Сальери». 11.45 — **Үнгэтэ.** «Нэгэн бүгэдэнэй түлөө, бүгэдэ нэгэнэй түлөө». 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — **Үнгэтэ.** Уран һайханай бүлгэмдэ хабаадагшадай концерт. 13.30 — **Үнгэтэ.** «Уран зохёолнууд экран дээрэ табигдана». «Попрыгунья» — уран һайханай фильм. 14.55 — Техническэ забһарлалга. 15.05 — «Спортлотогой» тираж. 15.15 — Классическа хүгжэмэй концерт. 15.50 — Фигурна һолжоролгоор Европын чемпионат. Эрэшүүл. Даниһаа дамжуулга хэгдэхэ. 16.50 — СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн корреспондент В. Г. Афанасьев телевизор харагшадай асуудалнуудта харюусаха. 17.20 — «Семнадцать мгновений весны» — телевизионно уран һайханай олон серитэй фильм (3-дахи сери). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.00 — Һурагшадта зорюулагдаһан «Хонхо» гэжэ телевизионно журнал (буряадаар). 19.30 — Телепанорама. 19.50 — Уран һайханай бүлгэмдэ хабаадагшадай концерт.

«Орбита». 20.35 — Классическа хүгжэмэй концерт. 21.10 — Техническэ забһарлалга. 21.20 — Фигурна һолжоролгоор Европын чемпионат. Даниһаа дамжуулга хэгдэхэ. 20.20 — СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев телевизор харагшадай асуудалнуудта харюусаха. 22.50 — «Семнадцать мгновений весны» — телевизионно уран һайханай олон серитэй фильм (3-дахи сери). 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

19.00 — **Үнгэтэ.** Уран зохёолнуудые экран дээрэ табилга. «Попрыгунья» — уран һайханай фильм. 20.25 — **Үнгэтэ.** Спортлотогой тираж.

Улаан-Үдэ. «Театральна уулзалганууд» гэһэн дамжуулга. 21.00 — «Великие голодранцы» — уран һайханай фильм. 22.30 — Концерт.

СУББОТО, февралиин 1.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Үнгэтэ. «Подводные друзья» мультфильм. 10.20 — Үнгэтэ. «Очевидное — невероятное» — кино-шэнжэлэл. 11.20 — **Үнгэтэ.** Фигурна һолжоролгоор Европын чемпионат. Спортивна хатар. Даниһаа дамжуулга хэгдэхэ. 12.50 — Шэнэ һонин. 13.[…] — «Ангуудай гүлгэд ту[…]» үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга Ленинградһаа хэгдэхэ. 13.30 — Түрэл[…]тэ зорюулагдаһан программа. 14.00 — «Элүүр энхэ ба[…]га» — эрдэм наукын программа. 14.30. — Үнгэтэ. Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак» — ЦСКА (3-дахи үе). 15.10 — Техническэ забһарлалга. 15.20 «Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Жу[…]ков телевизор харагшадай асуудалнуудта харюусаха. 16.05 — «Семнадцать мгновений весны» — телевизионно уран һайханай олон серитэй фильм. (4-дэхи, 5-дахи серинүүд). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — **Үнгэтэ.** «А[…]лото», 19.55 — «Үйлсэдэ ябадалай аюулгүйе сахилга». СССР-эй МВД-гэй ГАИ-н управлениин начальник, [...] лициин генерал-майор В. [...] Лукьянов дамжуулгада хабаадаха. 20.25 — Үнгэтэ. «Манай заахан цирк». Дамжуулга Венгриһээ хэгдэхэ. 21.10 — Техническэ забһарлалга. 21.20 — Үнгэтэ. «Очевидное-невероятное» киношэнжэлэл. 22.30 Фигурна һолжоролгоор Европын чемпионат. Спортивна хатар. Даниһаа дамжуулга хэгдэхэ. 24.00 — «Время» мэдээсэлэй программа. 00.[…] — «Известия» газетын ш[…]да хүртэхын түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. Финляндиин, ЧССР-эй суглуулагдамал командануудай наадаха (3-дахи үе).

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.55 — «Д[…]ла давно минувших дней» — уран һайханай фильм. 21.[…] — «Единство — документальна фильм. 22.30 — Концерт.

ВОСКРЕСЕНИ, 2.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Үнгэтэ. «Колокольчик» га[…] театр. 10.20 — Үхибүүдтэ зорюулагдажа, «Мандат» гэжэ уран һайханай фильм [...]руулагдаха. 11.40 — Фигурна һолжоролгоор Европын чемпионат. Эхэнэрнүүд. Даниһаа дамжуулга хэгдэхэ. 12.40 — Техническэ забһарлалга. 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 14.[…] Хүгжэмтэ киоск. 14.30 — Үнгэтэ. «Киногоор аяншалагшадай клуб». 15.30 — Уласхоорондын һонин. 16.[…] — «Семнадцать мгновений весны» — телевизионно уран һайханай олон серитэй фильм (6-дахи, 7-дохи серинүүд). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.[…] — Үнгэтэ. «Манай адрес — Советскэ Союз». 20.00 — Техническэ забһарлалга. 20.10 — «Сэрэгэй жэлнүүдэй дурасхаал». «Ленинградская симфония» — уран һайханай фильм. 21.45 — Үнгэтэ. «Селигер — любовь и тревога». 22.00 — Үнгэтэ. Фигурна һолжоролгоор Европын чемпионат. Мэргэжэлшадабаряа харуулалга. Даниһаа дамжуулга хэгдэхэ. 00.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 01.00 — Үнгэтэ. Концерт. 01.15 — Техническэ забһарлалга. 01,25 — **Үнгэтэ.** Бүмбэтэй хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. Финляндиин, СССР-эй суглуулагдамал командануудай наадаха (2-дохи тайм). Финляндиһаа дамжуулга хэгдэхэ.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

11.40 — «Десять лет спустя, или надежды и тревоги 10 «А». 12.30 — «Всадники революции» — уран һайханай фильм. 14.[…] — Концерт.

«СПОРТЛОТО», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» 1975 оной январиин 20-до Москвада үнгэргэгдэһэн хоёрдохи тиражай дүнгүүд согсологдоо.

«Спортлото»: Нэгэшье хүн зургаан номер таажа шадаагүй. Табан номер тааһан хүнүүд — 2.435 түхэриг, дүрбэн номер таагшад — 66 түхэриг, гурбан номер таагшад 3 түхэриг абаха байна.

«Спортлото-2»: Мүн лэ нэгэшье хүн зургаан номер таабагүй. Табан номер тааһан хүнүүд — 2.914 түхэриг, дүрбэн номер таагшад — 70 түхэриг, гурбан номер таагшад хүнүүд 3 түхэриг абаха.

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Со[вет] бүлэ» — түрүү бэшэ[…] КПСС-эй обкомдо, Министрнүүдэй Советдэ, обл[…] профдо, ВЛКСМ-эй обкомд[о] СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда: СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэлэй түгэсхэл.

Гурбадахи хуудаһанда: А. Субботиной рецензи. Дэ[лхэйн] хэйн һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: С. Бутырина В. Колосов хоёрой фоторепортаж. Спортын һонин.

Редактор

Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Яруунын аймагай Нарһатын дунда һургуули 1975 оной февралиин 7-до уулзалгын үдэр үнгэргэхэнь. 1939 онһоо хойшо тус һургуули дүүргэжэ гараһан бүхы шабинар уригдана.

Уулзалга заагдаһан үдэрэй үдэшын 17.00 сагта һургуулиин шэнэ байшан соо болохо.

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, отв. секретаря — 50-52, секретариата — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67,81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.